

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА
МАРКЕТИНГУ**

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ФАХОМ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
292 «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»**

Затверджено на вченій раді
факультету управління, економіки та права
протокол №6 від 18.03.2022 р.

Програма атестаційного екзамену для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітнього рівня «Бакалавр» підготовлена відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 21 березня 2022 р. № 265 «Про проведення атестації закладів фахової передвищої, вищої освіти».

Програму підготували: *к.е.н., доц. Федів І.М. (гарант ОП),*

к.е.н., доц. Линдюк А.А.

к.е.н., доц. Брух О.О.,

к.е.н., доц. Булик О.Б.,

к.е.н., доц. Хірівський Р.П.,

ст.викладач Федів Р.Д.

Програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та маркетингу

Протокол № 14 від 18.03. 2022 р.

Завідувач кафедри, к.е.н., доц.

Андрій Линдюк

ЗМІСТ

<i>1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА</i>	<i>4</i>
<i>2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ</i>	<i>7</i>
<i>2.1. Економічна теорія</i>	<i>7</i>
<i>2.2. Міжнародні економічні відносини</i>	<i>11</i>
<i>2.3. Міжнародна економічна діяльність України</i>	<i>15</i>
<i>2.4. Міжнародні організації</i>	<i>19</i>
<i>2.5. Зовнішня політика України</i>	<i>22</i>
<i>2.6. Країнознавство</i>	<i>24</i>
<i>2.7. Міжнародна торгівля та європейська інтеграція</i>	<i>27</i>
<i>2.8. Міжнародний бізнес та міжнародні митні регулятори</i>	<i>30</i>
<i>3. ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН</i>	<i>34</i>
<i>3.1. Економічна теорія</i>	<i>34</i>
<i>3.2. Міжнародні економічні відносини</i>	<i>37</i>
<i>3.3. Міжнародна економічна діяльність України</i>	<i>41</i>
<i>3.4. Міжнародні організації</i>	<i>45</i>
<i>3.5. Зовнішня політика України</i>	<i>48</i>
<i>3.6. Країнознавство</i>	<i>53</i>
<i>3.7. Міжнародна торгівля та європейська інтеграція</i>	<i>58</i>
<i>3.8. Міжнародний бізнес та міжнародні митні регулятори</i>	<i>62</i>

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Атестаційний екзамен є адекватною формою кваліфікаційних випробувань і передбачає виконання певних атестаційних завдань, які об'єктивно і надійно визначають рівень освітньої та професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Дану форму атестації обрано відповідно до наказу Міністерства освіти та науки України від 21 березня 2022 р. № 265 «Про проведення атестації закладів фахової передвищої, вищої освіти», де керівникам закладів вищої освіти дозволено самостійно визначати форми атестації здобувачів вищої освіти у 2022 р.

Метою атестаційного екзамену є перевірка успішності засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу, виявлення їх здатності самостійно формулювати та вирішувати професійні завдання. Програму атестаційного екзамену сформовано з циклу загальної та спеціально (фахової) підготовки для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітнім рівнем «Бакалавр» та розроблено з урахуванням вимог навчального плану спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Атестаційний екзамен за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» включає такий перелік компонентів:

1. Економічна теорія;
2. Міжнародні економічні відносини (Линдюк А.О., Брух О.О.);
3. Міжнародна економічна діяльність України (Булик О.Б.);
4. Міжнародні організації (Хірівський Р.П.);
5. Зовнішня політика України (Федів Р.Д., Федів І.М.);
6. Країнознавство (Федів Р.Д.);
7. Міжнародна торгівля та європейська інтеграція (Булик О.Б.);
8. Міжнародний бізнес та міжнародні митні регулятори (Хірівський Р.П.).

Оцінювання знань та рівня сформованих фундаментальних фахових компетентностей проводиться на основі тестування чи/або усної відповіді. Об'єктом контролю знань здобувачів вищої освіти є результати виконання

завдань теоретичної та практичної складових екзаменаційного білету чи/або тестового завдання.

Основними критеріями оцінювання завдань екзаменаційного білету (тестового завдання) є:

- вміння виділяти істотні положення навчальної компоненти;
- точність та конкретність відповіді на поставлене питання;
- вміння застосовувати теоретичні знання для аналізу конкретних управлінських ситуацій та вирішення прикладних проблем;
- загальна та професійна мова відповіді.

Компетентності, якими повинен володіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти наведені у Додатку 1. Оцінка результатів складання атестаційного екзамену здійснюється за 100-бальною системою контролю знань, прийнятою в університеті та національною шкалою, і відображаються у відповідних відомостях і протоколах роботи Екзаменаційної комісії. Результатом атестаційного екзамену є підсумкова оцінка, максимальне значення якої складає 100 балів.

Додаток 1

Очікувані результати навчання (компетентності, якими повинен володіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти)

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим. ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

	<p>ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 9. Уміння бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.</p> <p>СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.</p> <p>СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.</p> <p>СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміння адаптуватися до них.</p> <p>СК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.</p> <p>СК 7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.</p> <p>СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p> <p>СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.</p> <p>СК 10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.</p> <p>СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.</p> <p>СК 12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.</p> <p>СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.</p> <p>СК 14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.</p> <p>СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.</p> <p>СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності</p>

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

2.1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Суть поняття «економіка». Економічна теорія як суспільна наука. Етапи і концепції розвитку науки: меркантилізм, фізіократи, класична політична економія, марксизм, маржиналізм, неокласицизм, монетаризм, кейнсіанство, інституціоналізм. Виникнення економічної теорії. Предмет економічної теорії і еволюція його визначення. Складові економічної теорії. Економіка позитивна і нормативна. Функції економічної теорії. Методи пізнання економічних явищ і процесів. Економічні закони і категорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук.

Тема 2. Суспільне виробництво, його чинники

Матеріальне виробництво – основа людського життя. Засоби і предмети праці. Продуктивні сили і виробничі відносини. Спосіб виробництва. Поділ праці і її кооперація. Основні фактори виробництва. Функція робітника. Функція засобів виробництва. Природний фактор виробництва. Потреби суспільства. Види потреб. Ієрархія потреб. Етапи розвитку потреб. Економічні інтереси. Державний, грошовий і особистий інтерес. Взаємозв'язок потреб, виробництва і попиту. Обмеженість ресурсів і їх раціональне використання. Крива виробничих можливостей. Результати виробництва. Суспільний продукт та його форми.

Тема 3. Економічна система суспільства і власність

Економічна система і її основні структурні елементи. Історія розвитку економічних систем. Типи економічних систем. Національні моделі економічних систем. Еволюція відносин власності. Форми власності в Україні. Реалізація відносин власності. Трансформація відносин власності. Роздержавлення і приватизація об'єктів власності. Форми роздержавлення.

Тема 4. Товарне виробництво. Закономірності його розвитку

Натуральне господарство. Поняття товарного виробництва, його характерні риси та умови виникнення. Просте і розвинуте товарне виробництво, їх спільні риси і відмінності. Товар та його властивості. Сутність споживчої вартості і вартості. Характеристика мінової вартості. Двоїстий характер праці втіленої в товарі. Основна суперечність простого і капіталістичного товарного виробництва. Закон вартості. Індивідуальні і суспільні затрати праці. Дія закону вартості в суспільному виробництві.

Тема 5. Гроші та їх функції

Причини виникнення грошей. Форми мінової вартості. Виникнення і суть грошей. Функції грошей: міра вартості, засіб обігу, нагромадження, засіб платежу, світові гроші. Види грошей. Вартість та ціна. Масштаб цін. Закони грошового обігу. Сучасні зміни в грошовому обігу. Грошова система і її елементи. Валюта і валютний курс. Роль, місце, причини і наслідки долара в сучасній валютній системі. Інфляція, її сутність. Вплив інфляції на економічні процеси. Причини інфляції та шляхи її зниження.

Тема 6. Основи ринкової економіки

Поняття ринку та його характерні риси. Місце ринку в відтворювальному процесі. Функції ринку. Об'єкти і суб'єкти ринку. Види ринку. Необхідність переходу України до ринкової економіки. Механізм дії ринку. Структура ринку. Ринок засобів виробництва. Ринок праці. Ринок науково-технічної продукції. Фінансовий ринок та ринок цінних паперів. Ціна і ціноутворення в ринковій економіці. Роль і функції цін. Система цін в економіці України. Сутність економічних законів попиту і пропозиції. Ціна рівноваги та її дотримання. Конкуренція та її роль в ринковій економіці. Форми конкуренції. Поняття монополізму та її вплив на економічні процеси.

Тема 7. Ринкова інфраструктура

Поняття та функції ринкової інфраструктури в економіці. Біржі, їх класифікація, місце і роль в інфраструктурі ринку. Товарні біржі, принципи їх діяльності. Фондова біржа. Ринок цінних паперів. Види цінних паперів. Валютна біржа і її функції. Формування та сучасний стан ринкової інфраструктури. Банки, їх сутність. Види банківських медитацій. Банківська система України та її структура. Розвиток ринкових відносин в Україні.

Тема 8. Економічні основи функціонування підприємства.

Підприємництво

Соціально-економічна характеристика підприємства. Види підприємств. Малі підприємства і їх роль у суспільному виробництві. Закони України “Про власність” , “Про підприємництво” , “Про підприємства”. Суть і види підприємництва, особливості розвитку його в Україні. Соціально-економічний зміст поняття “капітал”. Основний і оборотний капітал. Обороти і кругообороти капіталу. Виробничі фонди підприємства. Структура виробничих фондів. Особливості обороту основних фондів. Фізичний і моральний знос основних фондів. Амортизація. Методи нарахування амортизації.

Тема 9. Ефективність функціонування капіталу

Показники забезпеченості і використання основних фондів. Витрати виробництва на рівні підприємства. Постійні і змінні витрати. Собівартість продукції: планова, фактична, технологічна, виробнича і повна. Умови зниження собівартості. Фактори зниження собівартості продукції.

Ефективність виробництва на рівні держави, господарюючого суб'єкта, працівника. Прибуток і його функції. Рентабельність виробництва.

Тема 10. Ринкові відносини в аграрному секторі

Сільське господарство як сфера виробництва та особливості галузі. Земля як головний засіб виробництва. Аграрні відносини. Форми власності на землю. Земельна рента та її види. Ціна землі. Суб'єкти та об'єкти аграрних відносин. Агропромисловий комплекс і його функція. Значення, місце і роль окремих складових АПК. Агропромислова інтеграція, її передумови. Форми реформування і трансформаційні процеси в аграрному секторі.

Тема 11. Зайнятість та ринок робочої сили. Безробіття

Людські ресурси. Населення. Трудові ресурси. Відтворення трудових ресурсів. Сукупний працівник. Трудовий потенціал суспільства. Соціально-економічна суть зайнятості. Повна зайнятість. Раціональна зайнятість. Види і типи безробіття. Рівень безробіття. Ринок праці та особливості його функціонування. Суб'єкти ринку праці. Робоча сила як товар. Допомога по безробіттю. Механізм державного регулювання зайнятості.

Тема 12. Трудові відносини і заробітна плата

Праця і мотивація праці. Ієрархія потреб. Доходи споживчого призначення. Сутність, види і джерела доходів. Заробітна плата, її форми і системи. Номінальна і реальна заробітна плата. Диференціація доходів населення. Крива Лоренца і коефіцієнт Джині. Доходи від власної ренти. Доходи підприємця. Розподіл і використання доходів.

Тема 13. Суспільне відтворення і його циклічність

Суть суспільного відтворення і його основні риси. Відтворення виробничих відносин, природних ресурсів і інформації. Просте і розширене відтворення. Відтворення валового внутрішнього продукту. Національний доход, його суть, джерела і методи обчислення. Типи відтворення. Економічне зростання: сутність, типи і фактори. Види та джерела нагромадження. Капітальні вкладення і інвестиції. Споживання суспільного продукту. Циклічність суспільного відтворення. Види циклів. Економічні кризи. К.Маркс, М. Туган-Барановський, М. Кондратьєв, П. Самуельсон про циклічний характер економіки.

Тема 14. Фінансово-кредитна система суспільства. Державний бюджет

Суть і функції фінансів. Об'єктивна необхідність фінансів. Види фінансів. Фінансова система суспільства та її структура. Державний бюджет і його функції. Доходи та витрати державного бюджету. Дефіцит державного бюджету та причини його виникнення. Податки і їх класифікація. Крива Лаффера. Податкова система. Кредит і його необхідність. Принципи кредиту.

Форми і функції кредиту. Кредитна система. Банківські установи. Функції центрального і комерційних банків. Активні і пасивні операції. Розрахунково-касові операції і банківські послуги.

Тема 15. Держава в ринковій економіці

Державне підприємництво як спосіб реалізації економічних функцій держави. Еволюція державного регулювання економіки. Необхідність втручання держави в економіку. Функції держави. Основні типи економічних систем. Об'єкти і суб'єкти державного регулювання економіки. Форми і методи державного регулювання економіки. Моделі державного регулювання ринкової економіки. Сутність перехідної економіки. Трансформаційні процеси в Україні. Сучасна економічна політика України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2015. 851 с.
2. Ватаманюк Г.В. Економічна теорія: макро- та мікроекономіка: // З.В. Ватаманюк, С.М. Панчишин та ін. /Навч. посіб. К.:Видавничий дім "Альтернативи", 2013. Розд. 1, 2.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ: Центр навчальної літератури, 2010. 660 с.
4. Економічна теорія. Макро- та мікроекономіка / За ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина. К.: Альтернативи, 2012.
5. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання-Прес, 2015. 615 с.
6. Мельникова В.І., Клімова Н.І. Макроекономіка: Навч. посібник. К.: Професіонал, 2008.
7. Мочерний С.В. Політична економія: Навч. посібник. К.: Знання-Прес, 2002.
8. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. О.О. Мамалуя. К.: Юрінком Інтер, 2003.
9. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / За ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка. К.: Вища шк., Знання, 1998.
10. Політекономія: Підручник / За ред. Ю.В. Ніколенка. К.: ЦУЛ, 2002.
11. Предборський В.А. Економічна теорія. К.: Кондор, 2003.

2.2. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Тема 1. Міжнародні економічні відносини: суть, фактори, суб'єкти та об'єкти.

Суть поняття міжнародні економічні відносини. Суб'єкти та об'єкти міжнародних економічних відносин. Фактори, що характеризують економіку зарубіжних країн на сучасному етапі. Індикатори участі країн у міжнародних економічних відносинах. Механізм МЕВ. Форми міжнародних економічних відносин. Рівні міжнародних економічних відносин. Україна у системі МЕВ.

Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку

Суть поняття світове господарство. Світовий ринок, його сутність та особливості формування. Структура та головні характеристики світового ринку. Світове господарство як система: виникнення і етапи розвитку. Особливості розвитку світового господарства. Новий міжнародний економічний порядок як концепція перебудови МЕВ.

Тема 3. Середовище міжнародних економічних відносин.

Середовище міжнародних економічних відносин, його особливості та структуризація. Природно-географічне середовище міжнародних економічних відносин. Політико-правове середовище міжнародних економічних відносин. Економічне середовище міжнародних економічних відносин. Соціально-культурне середовище міжнародних економічних відносин. Рейтингові методи оцінки середовища міжнародних економічних відносин.

Тема 4. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва

Міжнародний поділ праці. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування, його форми. Фактори міжнародного поділу праці. Взаємодія національних економік на основі міжнародного поділу праці.

Тема 5. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Міжнародна торгівля як форма МЕВ. Ціноутворення на світовому ринку. Види і форми міжнародної торгівлі. Теорії міжнародної торгівлі. Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Регулювання міжнародних торговельних відносин.

Тема 6. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Специфіка міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки. Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг. Регулювання МЕВ у сфері послуг. Роль та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами у форматі ГАТС .

Тема 7. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс

Організаційні засади здійснення міжнародних розрахунків. Поняття міжнародних розрахунків. Торговельні і неторгові розрахунки. Кореспондентські відносини банків. Лоро-рахунки. Ностро-рахунки. Форми міжнародних розрахунків. Акредитив, його види, переваги та недоліки. Особливості інкасової форми розрахунків. Сутність банківського переказу і його роль у забезпеченні міжнародних розрахунків. Використання відкритого рахунку та інших форм. Економічний зміст платіжного балансу. Сутність платіжного балансу. Принципи побудови платіжного балансу. Джерела інформації для складання платіжного балансу. Роль платіжного балансу в підтриманні макроекономічної рівноваги. Дефіцит платіжного балансу та його надзвичайне фінансування. Проблеми рівноваги платіжного балансу України.

Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Інвестиції в системі міжнародного руху капіталу. Форми іноземних інвестицій. Міжнародний інвестиційний ринок, його структура та особливості розвитку. Мотивація та стратегія залучення іноземних інвестицій у глобальному середовищі. Теорії міжнародних інвестицій. Прямі іноземні інвестиції та їх причини. Основні чинники прямих іноземних інвестицій: маркетингові, торговельні, вартісні, інвестиційний клімат, загальні. Економічні та соціальні наслідки для країн-донорів та реципієнтів міжнародних інвестицій. Масштаби міжнародних прямих інвестицій та їх розподіл у світовому господарстві. Методи здійснення прямого іноземного інвестування. Спільні підприємства та їх роль в залученні іноземного капіталу. Державна підтримка прямих інвестицій.

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Міжнародна міграція робочої сили: сутність, причини та види. Історичні аспекти міжнародного переміщення населення. Сутність та фактори виникнення світового ринку робочої сили. Етапи міжнародної міграції робочої сили. Центри і основні напрями міжнародної міграції робочої сили. Світові ринки робочої сили. Основні експортери робочої сили. Становлення глобального ринку праці. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції: для країн еміграції, для країн імміграції. Сучасні риси міжнародної трудової міграції та розвитку міжнародного ринку праці.

Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін

Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі. Напрями та форми дифузії науково-технічних досягнень і досвіду. Комерційні форми науково-технічного обміну. Міжнародне регулювання ринку технологій. Інтернаціоналізація міжнародного науково-технічного співробітництва.

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Світова валютна система як елемент міжнародних валютних відносин. Національна, регіональна і світова валютні системи. Сутність і функції валютної системи. Умови ефективного функціонування світової валютної системи. Складові світової валютної системи та їх взаємодія. Валюта і валютний курс. Валютні ринки. Міжнародна валютна ліквідність. Міжнародні валютно-фінансові організації. Еволюція світової валютної системи. Потреба в реформуванні світової валютної системи у XXI столітті. Становлення і розвиток європейської валютної системи. Передумови створення Європейської валютної системи (ЄВС). Сутність і цілі ЄВС. Розвиток ЄВС за “Планом Делора” та Маастрихтською угодою. Формування зони євро. Сучасний стан та проблеми розвитку ЄВС.

Тема 12. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці. Теорії кредиту. Принципи міжнародного кредитування. Фактори розвитку міжнародних кредитних відносин. Позитивна та негативна роль міжнародного кредиту. Форми міжнародного кредитування, їх класифікація. Сучасні різновиди форм міжнародного кредитування. Інституціональна структура міжнародного кредиту. Міжнародний кредитний ринок. Міжнародна заборгованість. Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність. Група Світового Банку: принципи та напрями діяльності. Україна в міжнародних кредитних відносинах.

Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція

Міжнародна економічна інтеграція: сутність, передумови, цілі, форми, рівні, типи. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Етапи міжнародної економічної інтеграції: преференційна торгова угода, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний (і валютний) союз, політичний союз. Статичні і динамічні ефекти інтеграції. Становлення і розвиток Європейської економічної інтеграції. Північноамериканська модель економічної інтеграції. Специфіка латиноамериканських інтеграційних процесів. Особливості економічної інтеграції країн Азії, Африки, арабського світу. Перспективи інтеграційного розвитку на пострадянському просторі: СНД, ЄСП, ГУАМ. Основні інтеграційні угруповання світу: ЄС, НАФТА, АСЕАН, МЕРКОСУР. Наслідки міжнародної економічної інтеграції: для країн-учасниць, для аутсайдерів, для світової економіки. Сучасні особливості та тенденції світових інтеграційних процесів.

Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин.

Сучасна система міжнародних економічних організацій (МЕО) як основа інституціонального механізму міжнародних економічних відносин. Рівні економічної діяльності ООН. Міжнародні економічні організації поза системою ООН. Роль міждержавних галузевих організацій у розвитку міжнародної торгівлі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Амеліна І.В. Попова Т.Л., Владимиров С.В. Міжнародні економічні відносини. К.: Центр учбової літератури, 2013. 256 с.
2. Артёмов І.В., Ващук О.М. Євро регіональне співробітництво України: проблеми і перспективи : навч. посіб. Ужгород: Гражда, 2013. 500с.
3. Босак А. О., Григор'єв О. Ю., Малиновський Ю. В., Далик В. П. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Львів: Міські інформаційні системи, 2018. 364 с.
4. Вербицька Г. Л. Особливості міжнародних економічних відносин України та ЄС. Економічний простір : збірник наукових праць № 141. 2019. С. 65–75.
5. Гусєва Н. В. , Кулєшова Г. О. , Ключко Л. В. Зовнішньоекономічні зв'язки України : навч.-метод. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 188 с.
6. Зінчук Т.О., Ковалбчук О.Д., Куцмус Н.М. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 512 с.
7. Іларіонова Н.М. Міжнародна економіка: навч. посіб. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2011. 128 с.
8. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях : підруч. К.: Центр учбової літератури, 2017. 228 с.
9. Козак Ю. Г., Спорек Т., Заєць М. А. Міжнародні економічні відносини : запитання та відповіді : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 332 с.
10. Копійка В.В. Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: навч.посіб. К.: ВД «Ін Юре», 2001. 448 с.
11. Міжнародна економіка : навч. посіб. / за заг. ред. С. М. Макухи. Х. : Право, 2012. 192 с.
12. Міжнародні економічні відносини / за ред. Ю.Г. Козака, М.А. Зайця. Одеса: «ТОВ ПЛУТОН», 2016. 352 с.
13. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред. Ю.Г. Козака, М.А. Зайця. Одеса: «ТОВ ПЛУТОН», 2016. 352 с.

14. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навч. посіб. / за ред. С.М. Шкарлета, М.П. Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2016. 527 с. Додаткова

15. Патица Н.І., Мартинюк О.В., Кучеренко Д.Г. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2014. 560 с.

16. Писаренко С. М., Українець Л. А. Економіка і зовнішньоекономічні зв'язки України : підручник. К.: Знання, 2015. 398 с.

17. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.

18. Світова економіка : підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І. Рогача. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 616 с.

19. Ступницький О.І. Сучасні конкурентні стратегії ТНК. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 416 с.

2.3. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

Тема 1. Суть та особливості міжнародної економічної діяльності

Суть поняття «зовнішньоекономічна» та «міжнародна» діяльність, проаналізовано принципи міжнародної економічної діяльності. Правові режими для іноземних суб'єктів господарської діяльності. Форми міжнародної економічної діяльності. Суть та основні риси відкритої економіки. Світові рейтинги країн та місце України в них. Поняття та структуру платіжного балансу, принципи його побудови.

Тема 2. Суб'єкти міжнародних економічних операцій

Критерії класифікації суб'єктів міжнародної економічної діяльності. Суб'єкти господарювання як учасників міжнародної економічної діяльності. Національні та транснаціональні суб'єкти господарювання. Цілі міжнародної економічної діяльності суб'єктів мікрорівня. Наднаціональні органи регулювання міжнародної економічної діяльності. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.

Тема 3. Регулювання міжнародної економічної діяльності

Концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки. Модель відкритої економічної політики. Напрями підвищення конкурентоспроможності української економіки. Сучасні форми протекціонізму: поняття антиімпортних адміністративних процедур. Умови добровільного обмеження експорту в контексті антиімпортної політики, антидемпінг як фактор у конкурентній боротьбі.

Тема 4. Міжнародні комерційні операції

Суть та види міжнародних комерційних операцій. Поняття та форми товарообмінних операцій. Поняття та форми товарообмінних операцій. Суть

бартерних операцій, торговельних та промислових компенсаційних угод. Сутність та види експортно-імпорتنих операцій, прямі та опосередковані експортно-імпорتنі операції, реекспорт та реімпорт. Значення міжнародних товарообмінних операцій для економіки України на сучасному етапі. Суть зовнішньоторговельного контракту, умови укладання та припинення його дії. Поняття базових умов поставки продукції «Інкотермс-2010».

Тема 5. Україна у міжнародній торгівлі товарами

Сутність та факторні передумови міжнародної торгівлі товарами, основні тенденції розвитку світової економіки. Суть експортного потенціалу, особливості та проблеми експортної політики України. Суть, переваги та недоліки імпорتنної політики товарів, заходи з оптимізації імпорتنної політики України.

Тема 6. Україна у міжнародній торгівлі послугами

Сутність міжнародної торгівлі послугами. Принципові відмінності міжнародної торгівлі товарами та торгівлі послугами. Види міжнародних послуг та їх класифікація, структурно-галузеві компоненти системи міжнародної торгівлі послугами (інформаційні послуги, міжнародні транспортні та банківсько-страхові послуги, міжнародний туризм). Міжнародні послуги у сфері виробництва, кооперування та реклами (інжиніринг, консалтинг, лізинг, франчайзинг, реклама, ліцензійний обмін).

Тема 7. Міжнародна інвестиційна діяльність

Сучасні особливості міжнародного інвестиційного процесу, класифікації іноземних інвестицій. Трансформаційна специфіка національної участі в міжнародних ринках капіталів. Приватизація як інструмент залучення інвестицій до трансформаційної економіки. Міжнародні валютно-фінансові інструменти в моделі відкритої економіки. Ризики макроекономічної дестабілізації через відкритість фінансової монетарної та інвестиційної сфери.

Тема 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини

Сутність та основні причини виникнення валютно-фінансових відносин. Міжнародна, регіональна та національна валютні системи. Суть та класифікація валюти, поняття та види «валютного кошика». Суть та способи котирування валютних курсів. Регулювання валютно-фінансових відносин на національному та міжнародному рівнях.

Тема 9. Міжнародний ринок технологій

Суть та сучасні тенденції міжнародного руху технологій. Інструменти науково-технологічного регулювання у відкритій економіці. Інформатизація як визначальний фактор моделі міжнародного співробітництва. Технополіси в стратегії розвитку відкритої економіки. Макроекономічна політика України в контексті сучасного НТП.

Тема 10. Міжнародні процеси трудової міграції

Поняття міжнародної міграції робочої сили, міграція в долі українського та інших народів. Класифікація складових, факторів та видів міжнародної міграції. Некономічні фактори міграції. Економічні фактори міграції. Наслідки міграції на ринку праці.

Тема 11. Міжнародні інтеграційні процеси

Цілі та основні форми міжнародної економічної інтеграції. Форми соціально-економічної інтернаціоналізації: глобалізацію та регіоналізацію. Регіональна інтеграція як фактор нових реалій міжнародної економічної діяльності України. Прикордонне співробітництво в Україні. Стратегічний курс на інтеграцію до ЄС. Співробітництво України з регіональними інтеграційними об'єднаннями та з міжнародними організаціями.

Тема 12. Транснаціональні корпорації як організаційна форма інтернаціоналізації господарського життя

Поняття транснаціоналізації та транснаціональних корпорації, структура ТНК, ознаки та причини виникнення. Діяльність та перспективні напрями розвитку ТНК в Україні. Суть та діяльність стратегічних альянсів. Міжнародно-правові засади регулювання діяльності транснаціональних корпорацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності. Кю.: «Хай-Тек Прес». 2007. 336.
2. Вернюк Н.О., Клименко Л.В., Новак І.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. Уман. нац. ун-т садівництва. Умань: Сочінський. 2012. 322 с.
3. ІНКОТЕРМС'2010. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати. URL: <http://jimex.kg/d/507991/d/incoterms-2010.pdf/>.
4. Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 608с.
5. Липов В. В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини: навчально-практичний посібник. Модуль І: Світова система господарювання. Мін-во освіти і науки України. К. : Професіонал. 2008. 368 с.
6. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / за заг. ред. А.А. Мазаракі; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К.: КНТЕУ, 2012. 823 с.
7. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/>

8. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 р. № 201. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01/>.
9. Міжнародна економіка : підручник. Мін-во освіти і науки України, Нац. металургійна академія України ; ред. В. М. Тарасевич. К. : ЦНЛ, 2006. 224 с.
10. Міжнародна економіка: підручник. [Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 560с.
11. Міжнародна економіка: Практикум. Навчальний посібник / Старостіна А.О., Каніщенко О.Л., Софіщенко І.Я. та ін. / За заг. ред. проф.Старостіної А.О.-К.: НВП «Інтерсервіс», 2015. 416 с.
12. Бестужева В. С. Міжнародна економічна діяльність України: навч. посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 268 с.
13. Міжнародна економічна діяльність України: Навч. посіб. / Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Багрова І.В. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 380 с.
14. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посібник під редакцією О.Б. Чернеги. / Чернега О.Б., Маловичко А.С., Матвеева В.Ю., Шеремет Т.Г., Горіна Г.О., Семенов А.А., Іваненко І.А., Озаріна О.В., Білозубенко В.С., Абрашка О.В.– Львів: «Магнолія 2006», 2012. 544с.
15. Міжнародна інвестиційна діяльність: підручник / за ред. Д. Г. Лук'яненка. К. : КНЕУ, 2003. 387 с.
16. Міжнародна торгівля: підручник/ [За ред. Козака Ю.Г., Спорєка Т., Молєндовського Е.]. Видання 5-те, перероб. та доп. Київ-Катовіце-Краков: Центр учбової літератури, 2015. 272с.
17. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України. Підручник. К., 2003. 948 с.
18. Одягайло Б. М. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Б. М. Одягайло. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2006. – 407 с.
19. Павленко І.І., Варяниченко О.В., Навроцька Н.А. Міжнародна торгівля та інвестиції: навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2012. 256с.
20. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959. URL:<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12/page/>.
21. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Міжнародна економіка: навч. посіб. К.: центр учбової літератури. 2007. 296с.
22. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 663 с.
23. Янишин Я.С., Булик О.Б., Зеліско Н.Б. Міжнародна економічна діяльність України. Львів: Ліга-Прес, 2014. 340с.

2.4. МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин.

Глобальний економічний простір як середовище формування міжнародних організацій. Типологія міжнародних організацій. Основні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій. Ключові моменти інституційної сутності й характерних рис міжнародних організацій.

Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій.

Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій. Організаційно-функціональну структуру міжнародних організацій. Ключові елементи механізму функціонування міжнародних організацій.

Тема 3. Організація Об'єднаних Націй та міжнародне економічне співробітництво

Історією створення та принципами діяльності Організації Об'єднаних націй. Ключові цілі та принципи діяльності ООН. Організаційно-функціональну структуру ООН. Основні соціально-економічні органи ООН.

Тема 4. Міждержавні економічні організації загальної компетенції.

Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Соціо-економічні особливості країн-членів ОЕСР. Функціональні особливості деяких комітетів, робочих груп, програм, стандартів, форумів, центрів, конвенцій та ради ОЕСР. Функціонування консультативних груп держав.

Тема 5. Міжнародні неурядові економічні організації (МНЕО)

Особливості функціонування міжнародних неурядових організацій. Мета та результати діяльності міжнародного об'єднання підприємців. Перспективні шляхи вдосконалення діяльності міжнародних торговельних й торговельно-промислових палат.

Тема 6. Міждержавні організації з регулювання в галузі промисловості, сільського господарства, транспорту та зв'язку.

Організація із урегулювання в галузі промисловості й енергетики. Переваги та недоліки діяльності ЮНІДО. Перспективні напрямки вдосконалення діяльності організації із регулювання в галузі сільського господарства й продовольства. Функціональні особливості організації із регулювання в галузі транспорту й зв'язку.

Тема 7. Організації з регулювання в соціальній сфері.

Причини створення та особливості діяльності Міжнародної організації праці - МОП (International Labor Organization - ILO). Результати діяльності Організації Об'єднаних Націй із питань освіти, науки й культури - ЮНЕСКО (United National Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO). Діяльність інститутів та центрів ЮНЕСКО в галузі освіти та науки. Особливості

діяльності світової туристської організації - СТО (World Tourism Organization - WTO).

Тема 8. Міжнародні організації у сфері регулювання світової торгівлі.

Історія створення та функціонування Світової організації торгівлі - СОТ (World Trade Organization - WTO). Процедура вирішення суперечок в рамках СОТ. Особливості структури Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі й розвитку - ЮНКТАД (United Nations Conference on Trade and Development - UNCTAD). Роль ЮНКТАД в системі ООН та функціонування Міжнародного торговельного центру ЮНКТАД/СОТ - МТЦ (International Trade Center UNCTAD/WTO - ITC) і Комісії Організації Об'єднаних націй з прав міжнародної торгівлі - ЮНСІТРАЛ (United Nations Commission on International Trade Law - UNCITRAL).

Тема 9. Міжнародні валютно-кредитні організації.

Процес формування та функціонування сучасної системи міжнародних валютно-кредитних організацій. Результати діяльності основних міжнародних валютно-кредитних організацій. Основні завдання та цілі Міжнародного валютного фонду - МВФ (International Monetary Fund - IMF), Групи Світового банку (The World Bank Group), Регіональних банків розвитку та Структуру органів їхнього управління. Ресурси провідних міжнародних валютно-кредитних організацій.

Тема 10. Регіональні інтеграційні угруповання в Європі.

Особливості еволюції інтеграційних процесів у Європі. Ключова роль Європейського Союзу - ЄС (European Union - EU) у стабілізації політико-економічної ситуації у Європі. Мета діяльності та засадничі принципи Європейської асоціації вільної торгівлі – ЄАВТ. Ключові перешкоди діяльності Організації Чорноморського економічного співробітництва - ОЧЕС (Black Sea Economic Cooperation - BSEC).

Тема 11. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній та Південній Америці, Африці.

Ключові регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Перешкоди формування та функціонування регіональних організацій в Північній та Південній Америці. Перспективи розширення інтеграційних угруповань у Африці.

Тема 12. Діяльність України в міжнародних організаціях.

Основні аспекти участі України у ключових міжнародних організаціях глобального типу. Перспективи та перешкоди інтеграції України до Європейського Союзу та Північно-Атлантичного блоку НАТО. Перспективи участі України у міжнародних регіональних організаціях.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс. Навч. посіб. / За ред. Козака Ю. Г. Київ: ЦУЛ, 2017. 344 с.
2. Мокій А. І. Міжнародні організації. Навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2011. 280 с.
3. Божко С. Суть глобальної стратегії ООН. Київ: Персонал, 2019. № 3-4. С. 4-12.
4. Бочан І. О. Глобальна економіка: Підручник. Київ: Знання, 2017. 403 с.
5. Зав'ялова О. В. Транснаціональні корпорації: Навч. Посібник. Київ: Національна академія управління, 2008. 239 с.
6. Інструмент європейського сусідства і партнерства для України / За ред. Андрусевича А.М. Львів, 2008. 160 с.
7. Лук'яненко Д. Г. Международные стратегии экономического развития. Донецк, 2009. 413 с.
8. Майорова І. М. Передумови розширення інтеграційних процесів в межах ОЧЕС / *Проблеми и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках ЧЭС и ЕУАМ: Сборник научных трудов.* Донецк: ДонНУ. 2007. С. 146-153.
9. Міжнародна економіка / За ред. Козака Ю.Г. Київ: ЦНЛ, 2008. 612 с.
10. Міжнародні неурядові організації: Нав. посібник / За заг. ред. В. В. Балабіна. – Київ: Інфодрук, 2008. 118 с.
11. Міжнародні організації: навч. посіб. / Під ред. О. С. Кучика. Київ: Знання, 2005. 497 с.
12. Міжнародні стратегії економічного розвитку / За ред. Козака Ю.Г. Київ: ЦНЛ, 2009. 219 с.
13. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / За ред. І.І. Дяконова, Київ:ЦУЛ, 2013. 548с.
14. Пахомов С. Ю. Глобальна конкуренція:нові явища, тенденції та чинники розвитку: Монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 223 с.
15. Прокопчук А. В. Міжнародні торговельно-економічні конфлікти: сутність, природа і класифікація. *Актуальні проблеми економіки.* 2008. № 4. С. 35- 48.
16. Соскін О. І. Вступ до НАТО – стратегічний вибір. Київ: “Інститут трансформації суспільства”, 2008. 192 с.
17. Ткач О. Стратегії регіональної та національної інтеграції країн Латинської Америки. *Політичний менеджмент.* 2009. № 1. С. 140- 146.
18. Хандогій В. Д. Аналіз сучасної системи міжнародних організацій, що забезпечують безпеку в Європі. *Наука і оборона.* 2008. №3. С. 3-11.
19. Черницька Т. Регіональні виміри міжнародного науково-технічного співробітництва. *Міжнародна економічна політика.* 2013. № 1 (18). С. 105-127.

20. Школа І. М. Міжнародні економічні відносини. Чернівці: Книги – XXI, 2007. 544 с.

21. Шнирков О. Зони вільної торгівлі у світовій економіці. *Дзеркало тижня*. № 8 (637). 2007. С. 77-84.

2.5. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Тема 1. Витоки зовнішньої політики Української держави

Історичні свідчення щодо походження слов'ян. Київська Русь у міжнародних відносинах. Зовнішня політика Галицько-Волинської держави.

Тема 2. Позиції України у міжнародних відносинах XVI-XVII ст. та зовнішня політика Української Козацької Держави в часи правління Богдана Хмельницького

Виникнення та становлення українського козацтва. Лівонська війна та участь у ній козацтва. Відносини українського козацтва та Османської імперії. Українське козацтво у першій половині XVII століття. Утвердження держави Богдана Хмельницького на міжнародній арені.

Тема 3. Зовнішньополітична діяльність українських гетьманів наприкінці XVII-XVIII ст

Зовнішня політика козацької держави у 1654-1657 рр. Міжнародне становище українських земель в епоху «руїни». Зовнішня політика гетьмана Івана Мазепи та його наступників. Становище України після ліквідації Гетьманщини та Запорозької січі.

Тема 4. Початок українських «визвольних змагань» 1917 – 1918 рр. у контексті тогочасних міжнародних відносин

Зовнішня політика Української Народної Республіки. Зовнішньополітична діяльність Української Держави П. Скоропадського. Зовнішня політика директорії УНР та ЗУНР. Франко-українські переговори (грудень 1918 - квітень 1919 рр.).

Тема 5. Українські державні утворення у світовій політиці після закінчення Першої світової війни

Дипломатія під час війни між УНР, Добровольчою армією А. Денікіна, Радянською Росією. Проблема державної приналежності Східної Галичини, Закарпаття та Північної Буковини в міжнародній політиці. Варшавський договір УНР з Польщею та його наслідки. Ризький мирний договір між Польщею та Росією та його наслідки для України.

Тема 6. Місце та роль УСРР та УРСР у міжнародних відносинах 1921-1991 років

Зовнішня політика УСРР та утворення СРСР. Українське питання як проблема європейської політики. Україна в програмі загарбань нацистів.

Міжнародне значення об'єднання українських земель в одній державі. Дипломатія СРСР та місце у ній УРСР у період 1941 – 1945 рр. УРСР у міжнародних відносинах періоду блокового протистояння.

Тема 7. Вихід України на міжнародну арену як незалежної держави

Становлення основ зовнішньої політики України. Боротьба за міжнародне визнання України. Співдружність незалежних держав у зовнішній політиці України.

Тема 8. «Стратегічне партнерство» у відносинах України з сусідніми державами

«Стратегічне партнерство» у зовнішній політиці України. Українсько-польські відносини. Відносини України та Республіки Білорусь. Українсько-молдовські відносини.

Тема 9. Відносини України із західними міжнародними інституціями

Зовнішня політика України стосовно європейської інтеграції. Партнерство України та НАТО: сьогодення і майбутнє. Міжнародні фінансові структури у зовнішній політиці України.

Тема 10. Вплив формотворних факторів національної безпеки держав світу на зовнішню політику України

Вплив стратегії національної безпеки США на зовнішню політику України. Взаємозв'язок нацбезпеки та зовнішньої політики у відносинах України та Китаю. Вплив зовнішньої політики Російської Федерації на безпеку України. Безпековий вимір зовнішньої політики провідних європейських держав.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Васильєва-Чекаленко Л. Україна в міжнародних відносинах (1944-1996): навч. посіб. Київ: Освіта, 1998. 234 с.
2. Гайдуков Л. Ф., Кремені В. Г., Губерський Л. В. та ін. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000): підручник. Київ: Либідь, 2001. 622 с.
3. Зленко А. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін. Харків: Фоліо, 2003. 559 с.
4. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1993-2003). Київ: Генеза, 2004.
5. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2017–2019). Київ: Інститут історії України, 2020. 310 с.
6. Копійка В. В. Шинкаренко Т. І. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посібн.; за ред. Л. В. Губерського. –Київ : Знання, 2002. 751 с.

7. Кульчицький С. Україна і Росія: переваги і небезпеки «особливих відносин». Роздуми історика. Київ: Інститут історії України НАН України, 2004. 112 с.

8. Кучик О. С., Заяць О.С. Зовнішня політика України : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 572 с.

9. Матвієнко В., Головченко В. Історія української дипломатії ХХ ст. у постатях. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001.

10. Міжнародні організації: навч. посіб. / за ред. О. С. Кумина. 2-е вид. доп. і перероб. Київ: Знання, 2007. 749 с.

11. Нарис історії і дипломатії України / за ред. В. А. Смолія. Київ: Альтернативи, 2001. 736 с.

12. Сагайдак О., Сардачук П.Д. Україна в двосторонніх міжнародних відносинах. Київ. 2006. 226 с.

13. Україна в міжнародних відносинах ХХ ст. / за ред. Я. Й. Малика та М. З. Мальського. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004.

14. Україна на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів (1991-1997): У 2-х кн. Київ, 1998. 546 с.

15. Україна та Росія: проблеми політичних і соціокультурних відносин. Київ: Інститут історії України НАН України, 2003. 606 с.

16. Чекаленко Л.Д., Федуняк С.Г. Зовнішня політика (від давніх часів до наших днів): підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «ДП Видавничий дім «Персонал», 2010. 464 с.

2.6. КРАЇНОЗНАВСТВО

Тема 1. Країнознавство як наука. Методологічні засади країнознавства

Об'єкт і предмет країнознавства. Теорії та концепції держав. Закономірності й принципи країнознавства.

Тема 2. Політична карта світу

Держава і країна. Форми їх правління та адміністративно-територіального устрою. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія.

Тема 3. Характерні особливості населення країн світу

Кількість населення. Природний і механічний рух. Статеві-віковий склад населення. Розміщення населення. Міське і сільське населення. Етнічний, мовний і релігійний склад населення. Соціальна і професійна структура населення.

Тема 4. Світове господарство та міжнародні економічні відносини

Загальні особливості міжнародних економічних відносин. Розвиток світового промисловості. Металургія. Машинобудування. Хімічна промисловість. Лісова і деревообробна промисловість. Легка та харчова промисловість. Світове сільське господарство. Світовий транспорт. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародний туризм.

Тема 5. Характеристика держав Європи

Загальні відомості про Європу. Поділ на Субрегіони. Країни Західної Європи: Федеративна Республіка Німеччина, Велика Британія, Франція. Південна Європа: Італія. Країни Центральної та Східної Європи: Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова.

Тема 6. Найбільші країни Євразії та Азії

Особливості розвитку, притаманні країнам Північної Азії: Російська Федерація. Особливості становища та розвитку країн Південної Азії: Індія. Сучасний стан та місце країн Східної Азії у світі: Китайська Народна Республіка, Японія. Особливості розвитку країн Південно-Східної Азії: Індонезія.

Тема 7. Характеристика держав Південно-Західної та Центральної Азії

Субрегіональний поділ Азії. Країнознавчі особливості Південно-Західної: Туреччина та Ісламська Республіка Іран. Країнознавчі особливості розвитку Центральної Азії: Узбекистан та Республіка Казахстан.

Тема 8. Загальна характеристика країн Північної Америки

Сучасний стан розвитку та позиції США на міжнародній арені. Особливості розвитку Канади на сучасному етапі. Характерні особливості розвитку Мексиканських сполучених штатів.

Тема 9. Особливості розвитку Латиноамериканського розвитку

Загальна характеристика країн Латинської Америки. Особливості економічного розвитку Латиноамериканського регіону. Країни Центральної Америки та Карибського регіону: Куба. Країни Південної Америки: Бразилія та Аргентина.

Тема 10. Особливості розвитку країн Африки

Особливості розвитку країн Північної Африки: Єгипет. Особливості розвитку країн Західної Африки: Нігерія. Особливості розвитку країн Центральної Африки: Демократична Республіка Конго. Особливості розвитку країн Східної Африки: Кенія. Особливості розвитку країн Південної Африки: Південно-Африканська Республіка

Тема 11. Загальні характерні особливості країн Австралії та Океанії

Загальні відомості про Австралійський союз. Особливості розвитку Нова Зеландія. Місце країн Океанії у міжнародних відносинах. Характерні особливості Маршалових островів.

Тема 12. Сучасні тенденції та особливості міжнародних відносин

Притаманні особливості розвитку сучасних міжнародних відносин. Суть теорій географічного детермінізму та геополітики. Цивілізаційні теорії пояснення міжнародних відносин.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: посібник. Київ: Академія, 2003. 688 с.
2. Блій Г., Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти. Київ: Либідь, 2004. 740 с.
3. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи /Пер. з англ. О. Фешовець. Львів–Ів.-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с.
4. Дахно І. І., Тимофієв С. М. Країни світу : енциклопедичний довідник. Київ: МАПА, 2005 608 с.
5. Державний лад країн світу: Довідник. Київ: Укр. Центр Правничих Студій, 1999. 320 с.
6. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: Теорія та Практика. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
7. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 461 с.
8. Мартинюк В. О., Троян С. С. Політична географія та геополітика: Словник-довідник. Київ: НМЦ ВО, 2005. 224 с.
9. Масляк П.О. Країнознавство. Київ: Знання, 2008. 292 с.
10. Основи загальної суспільної географії: Підручник. Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 444 с.
11. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу: навч. посібник. Київ: Знання, 2007. 422 с.
12. Турчин Я. Б., Дорош Л. О., Горбач О. Н. Країнознавство : довідник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 296 с.
13. Україна у геостратегічному контексті: пер. з англ. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 102 с.
14. Федунь О. В., Папіш Н. І. Країнознавство (Політична географія світу). Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010.
15. Яценко Б. П., Стафійчук В. І., Брайчевський Ю. С. та ін Політична географія і геополітика: навч. посіб. Київ: Либідь, 2007. 255 с.

2.7. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ

Тема 1. Суть міжнародної торгівлі

Поняття та чинники міжнародної торгівлі, специфічні її риси. Основні етапи розвитку міжнародної торгівлі. Ризики, які можуть виникати при здійсненні міжнародної торгівлі. Показники міжнародної торгівлі та особливості їх визначення.

Тема 2. Теорії міжнародної торгівлі

Суть та значення теорії меркантилізму та її основних прихильників. Суть та особливості теорії абсолютних та порівняльних переваг. Теорія відносної забезпеченості країн факторами виробництва. Основні положення та особливості стандартної моделі та альтернативних концепцій міжнародної торгівлі: теорій технологічного розриву, життєвого циклу продукції, представницького попиту, економії на масштабах виробництва, внутрішньогалузевої торгівлі.

Тема 3. Регулювання міжнародної торгівлі на національному та наднаціональному рівнях

Суть та основні напрями митної політики держави. Тарифні методи регулювання. Суть та функції мита. Нетарифні методи регулювання. Класифікація кількісних, прихованих та фінансових нетарифних методів регулювання. Основні види дискримінаційних бар'єрів: торгових блоків та торгових ембарго. Суть та особливості торговельних війн. Найважливіші принципи СОТ в галузі регулювання міжнародної торгівлі та торговельної політики. Особливості регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами. Аналіз регулювання міжнародної торгівлі в системі ООН.

Тема 4. Форми міжнародної торгівлі: сутність та особливості

Форми міжнародної торгівлі щодо предмету торгівлі. Гармонізована система опису і кодування товарів. Основні експортери та імпортери на ринках продовольства. Міжнародні угоди, які укладають для стабілізації розвитку міжнародної торгівлі сировиною. Форми міжнародної торгівлі щодо способу та організації взаємовідносин між партнерами. Зустрічна торгівлі та її види. Електронна торгівля та її роль в міжнародному товарообігу.

Тема 5. Методи здійснення експортно-імпортних операцій

Прямий метод здійснення експортно-імпортних операцій: переваги та недоліки. Суть внутрішньокорпоративної торгівлі. Поняття інтернального ринку транснаціональних корпорацій. Методи трансферного ціноутворення. Особливості торгівлі через торговельно-посередницьку ланку. Види торгово-посередницьких фірм.

Тема 6. Міжнародні товарні ринки

Суть та основні цілі діяльності міжнародних товарних бірж. Класифікація бірж. Види біржових операцій. Суть та значення хеджування. Суть та особливості аукціонної торгівлі. Класифікація аукціонів. Процес проведення аукціонів. Суть та класифікація міжнародних торгів (тендерів). Етапи проведення міжнародних торгів. Поняття та класифікація міжнародних ярмарків.

Тема 8. Електронна комерція у міжнародній торгівлі

Суть та особливості електронної комерції. Категорії електронної комерції: «Споживач споживач» (C2C), «Бізнес споживач» (B2C), «Бізнес бізнес» (B2B), «Бізнес держава» (B2G). Особливості електронної комерції в Україні. Розподільчі центри. Основні тенденції електронної комерції в світі. Мобільна комерція. Експансія Китаю. Ефективна логістика.

Тема 9. Розрахункові операції з міжнародних торговельних угод

Сутність та види міжнародних розрахунків. Чинники впливу на стан міжнародних розрахунків. Особливості міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків та їх порівняльна характеристика. Суть та види акредитивів. Суть та особливості інкасо, переваги та недоліки. Розрахунки з використанням векселів та чеків.

Тема 10. Теоретичні основи походження європейської інтеграції та суверенітету країн

Теорії Європейської інтеграції. Суть та представники конфедераційної концепції інтеграції. Суть федеральної концепції інтеграції. Суть конституційної концепції інтеграції. Основні теорії інтеграції. План Маршала. Організація Європейської економічної співпраці. Декларація Шумана. Створення організації північноатлантичного договору (НАТО). Суверенітет як поняття міжнародного права. Ознаки суверенітету держави. Ознаки Європейської інтеграції.

Тема 11. Періоди економічної інтеграції

Етапи розвитку економічної інтеграції: зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, валютний союз, повна інтеграція. Договори Європейських співтовариств: Паризькі договори, Римські договори. Біла книга про створення внутрішнього ринку. Договір про Європейський Союз (Маастрихтський договір): суть та особливості. Амстердамський договір. Ніщський договір. Лісабонський договір.

Тема 12. Інституції управління європейським союзом

Суть інституційної системи ЄС, етапи об'єднання. Дорадчі інституції ЄС. Фінансові інституції. Додаткові установи та допоміжні. Завдання та повноваження Європейської Ради. Завдання і повноваження Ради

Європейського Союзу. Основні напрями діяльності Європейської комісії. Компетенції Європейського парламенту. Європейський Суд.

Тема 13. Бюджет Європейського Союзу

Особливості формування бюджету ЄС. Принципи бюджетного фінансування. Фінансова система Європейського Союзу. Сучасна структура бюджету. Механізми та інструменти управління бюджетом ЄС. Етапи схвалення бюджету. Види структури бюджету. Структурні фонди ЄС: Європейський фонд регіонального розвитку, Європейський соціальний фонд, Європейський фонд орієнтації та гарантій для сільського господарства, Фінансовий інструмент підтримки рибальства. Фонди спеціального призначення.

Тема 14. Розширення Європейського Союзу

Етапи останніх розширень. Характеристика етапів вступу до ЄС: Угода про асоціацію; Заявка на членство; Європейська стратегія; Партнерство для членства; Стратегія розширення; Договір про приєднання; Зміни в бюджеті; Обмеження руху працівників. Програми передвступної допомоги.

Тема 15. Валютний та митний союз ЄС, спільна аграрна політика

Цілі та етапи створення Європейського валютного союзу. Поняття митного союзу. Основні переваги Митного Союзу. Особливий митний режим. Суть та цілі Спільної Аграрної Політики (САП). Основні принципи САП. Основні види цін, які використовуються в ЄС. Етапи реформування САП Європейського Союзу.

Тема 16. Україна та ЄС: шлях інтеграції, проблеми та перспективи співробітництва

Становлення та розвиток відносин між ЄС та Україною. Співпраця України і ЄС: у сфері економіки; управління; вплив на суспільство; довкілля та взаємозв'язки; підтримка під час пандемії COVID-19; підтримка соціального та економічного відновлення. Правові та інституційні засади співробітництва України і ЄС. Угоди між Україною та Європейським Союзом. Торгово-економічна співпраця України і ЄС.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності. Кю.: «Хай-Тек Прес», 2007. 336.
2. Гнатюк М. М. Потенціал політичної суб'єктності Європейського Союзу в сучасній системі міжнародних відносин. Житомир : Рута, 2013. 316 с.

3. Європейська інтеграція [текст] навч. посіб. / за ред. М. І. Макаренка, Л. І. Хомутенко ; [М. І. Макаренко, Л. І. Хомутенко, І. І. Д'яконова та ін.]. К.: «Центр учбової літератури». 2014. 344 с.
4. Європейська інтеграція: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів та слухачів магістерської підготовки за напрямом «Державне управління» / Кол. авт.; за заг. ред. проф. І. А. Грицяка та Д. І. Дзвінчука. ІваноФранківськ: Місто НВ, 2013. 464 с.
5. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини: навчально-практичний посібник. Модуль І: Світова система господарювання. Мін-во освіти і науки України. К. : Професіонал, 2008. 368 с.
6. Мальська М.П., Антонюк Н.В. Основи європейської інтеграції [текст] підручник. К.: «Центр учбової літератури». 2015. 320 с.
7. Міжнародна економіка : підручник / Мін-во освіти і науки України, Нац. металургійна академія України ; ред. В. М. Тарасевич. К. : ЦНЛ, 2006. 224 с.
8. Міжнародна економіка: підручник / [Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 560с.
9. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посібник під редакцією О.Б. Чернеги. / Чернега О.Б., Маловичко А.С., Матвєєва В.Ю., Шеремет Т.Г., Горіна Г.О., Семенов А.А., Іваненко І.А., Озаріна О.В., Білозубенко В.С., Абрашка О.В. Львів: «Магнолія 2006», 2012. 544с.
10. Міжнародна інвестиційна діяльність : підручник / за ред. Д. Г. Лук'яненка. К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
11. Одягайло Б.М. Міжнародна економіка : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Знання, 2006. 407 с.
12. Павленко І.І., Варяниченко О.В., Навроцька Н.А. Міжнародна торгівля та інвестиції: Навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2012. 256с.
13. Пазізіна К.В., Уніят А.В. Світова та європейська інтеграція: навч. посібник.- Тернопіль. 2013. 258с.
14. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 663 с.

2.8. МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС ТА МІЖНАРОДНІ МИТНІ РЕГУЛЯТОРИ

Тема 1. Міжнародний бізнес в епоху глобалізації

Суть поняття «міжнародний бізнес». Форми міжнародної підприємницької діяльності: експорт, імпорт, прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції, франчайзинг, управлінський контракт, ліцензування.

Поняття «глобалізація» та чинники її впливу на поведінку міжнародних компаній. Висвітлено основні етапи розвитку міжнародного бізнесу: комерційна ера; експансійна ера; концесійна ера; ера незалежних держав.

Тема 2. Міжнародний бізнес та його середовище

Структура та зміст міжнародного економічного середовища. Внутрішнє і зовнішнє середовища міжнародного бізнесу. Макро- і мікросередовище міжнародного бізнесу. Інформаційне, комунікаційне, політико-правове середовища міжнародного бізнесу.

Тема 3. Організаційно-правові форми міжнародного бізнесу

Суб'єкти міжнародного бізнесу: комерційні підприємства, компанії та інші суб'єкти ринку, які мають право здійснювати міжнародну комерційну діяльність. Види міжнародних компаній: синдикат, картель, трест, пул, концерн, консорціум. Глобальні конкуренти, виробники, корпорації.

Тема 4. Транснаціональні корпорації як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу

Економічна природа транснаціональних корпорацій. Види транснаціональних корпорацій: горизонтально інтегровані ТНК, вертикально інтегровані ТНК, роздільні ТНК. Цілі транснаціональних корпорацій. Сучасні трансформації розвитку транснаціональних корпорацій.

Тема 5. Методи аналізу діяльності міжнародних компаній

Суть та методика SWOT-аналізу, PEST-аналізу, методу 5 сил Портера, методи аналізу культури компанії.

Тема 6. Види стратегій міжнародних компаній

Сутність стратегій та причини вибору. Вибір основних стратегій (мультиринкова стратегія, глобальна стратегія, транснаціональна стратегія) та визначено їхню еволюцію. Групи еталонних стратегій розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 7. Способи реалізації виходу фірми на зарубіжні ринки

Способи виходу фірми на зарубіжні ринки (експорт (прямий та непрямий), спільна підприємницька діяльність (ліцензування, виробництво та управління за контрактом, підприємства спільного володіння), пряме інвестування). Вибір способу міжнародної експансії фірми.

Тема 8. Внутрішні та зовнішні компоненти формування діяльності міжнародної компанії

Суть аналізу стратегій виробництва у міжнародному бізнесі. Аутсорсинг міжнародних компаній. Управління глобальною системою постачання.

Тема 9. Інтернаціоналізація бізнесу як базис глобалізації

Сутність і форми інтернаціоналізації. Інтеграція економік країн у світове господарство як чинника економічного зростання. Інтернаціоналізація господарських відносин і глобалізація світової економіки.

Тема 10. Особлива роль культури у формуванні міжнародного бізнесу

Сутність поняття «культура» та її детермінанти: соціальна структура, релігія, мова, освіта, політична філософія та економічна філософія. Кореляція культури та робочого місця. Зміни в культурі та їх вплив на практику міжнародного бізнесу.

Тема 11. Етика і соціальна відповідальність в управлінні міжнародним бізнесом

Сутність етики та соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі. Етика в крос-культурному та міжнародному контексті. Ставлення компанії до працівників та ставлення працівників до компанії. Управління етикою поведінки в зарубіжних країнах. Управління нормами поведінки та етичні кодекси. Методи ведення бізнесу та корпоративна культура. Сфера соціальної відповідальності.

Тема 12. Митно-тарифна політика та основні засади її реалізації.

Завдання митно-тарифної політики в сучасній системі державності. Історичні засади виникнення митної справи. Органи державного управління в сфері митно-тарифного регулювання України.

Тема 13. Митно-тарифні інструменти регулювання зовнішнь-торговельної діяльності.

Мито та його функції. Вплив мита на економіку малої та великої країни. Види мита.

Тема 14. Нетарифні обмеження в системі митного регулювання.

Нетарифне регулювання як захід регулювання ЗЕД. Класифікація інструментів нетарифного регулювання. Кількісні обмеження.

Тема 15. Структура митного тарифу.

Суть терміну «митний тариф». Загальні підходи до побудови митного тарифу. Структура єдиного митного тарифу.

Тема 16. Обов'язкові митні платежі.

Функціональні завдання митних платежів (фіскальні, стимулюючі, регулятивні). Види митних платежів. Митні збори: призначення і порядок нарахування.

Тема 17. Порядок здійснення митного контролю та митного оформлення товару.

Завдання і напрямки організації митного контролю. Технологія митного контролю. Форми (види) митного контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2013. 560 с.
2. Бабій Л. Конкуренція у міжнародному бізнесі : навч. посіб. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2010. 152 с.
3. Бровкова О. Г. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 224 с.
4. Вергун В.А., Ступницький О.І. Контролінг у системі міжнародного бізнесу: навчальний посібник/ МОН України, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2011. 319 с.
5. Демчик С. Митна вартість: підходи до визначення. *Маркетинг в Україні*. 2018. №1. С. 4-5.
6. Додін Є. В. Митна злочинність: поняття та структура. *Митна справа*. 2010. №3 (69). С.17-29.
7. Дубініна А. І. Митна справа: підручник. Київ: ЦУЛ, 20120. 320 с.
8. Єгоров О. Б. Митна економіка : посібник. Одеса : ПЛАСКЕ ЗАТ, 2015. 226 с.
9. Ємченко І. В. Митне регулювання ЗЕД (митні платежі). Львів: ЛКА, 2016. 208 с.
10. Кістанова Я. М. Стан та перспективи адаптації митного законодавства України до митного законодавства ЄС. *Митна справа*. 2008. №2. С. 24-28.
11. Кіян О.В. Методи нетарифного регулювання ЗЕД в Україні. *Митна справа*. 2017. №2. С. 13-16.
12. Коросташова І. М. Митне законодавство України з питань захисту прав інтелектуальної власності: адаптація до критеріїв європейського співтовариства. *Митна справа*. 2008. №5. С. 96-99.
13. Кравченко П. А. Сучасна організація митної статистики. *Митна справа*. 2017. №4. С. 22-24.
14. Кунєв Ю.Д. Адміністративно-правові основи розвитку митної служби країни. *Митна справа*. 2018. №1. С. 18-20.
15. Митна право України : навчальний посібник. За ред. О. Юлдашева. Київ: ЦУЛ, 2019. 240 с.
16. Мазур А. В. Поняття митної справи: ідея, зміст, законодавче закріплення. *Митна справа*. 2008. № 5. С. 8-12.
17. Митне регулювання в ЄС та Україні: порівняльно-правове дослідження: Науково-практичний посібник. За ред. А. Мазур. Київ: Ніка-Прінт, 2015. 831 с.

18. Новікова К. І. Митно-тарифне регулювання як інструмент наповнення державного бюджету України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2009. №6. С.82-91.

19. Пашко П. В. Митний кодекс України та нормативно-правові акти, що регулюють його застосування : збірник документів. Київ: Знання, 2004. 734 с.

20. Пашко П. В. Передумови та принципи побудови системи управління митної безпеки України. *Регіональна економіка*. 2019. №2. С. 181-191.

21. Основи митної справи в Україні : навчальний посібник. За ред. П. В. Пашко. Київ: Знання, 2018. 651 с.

22. Рогач О. Теорії міжнародного бізнесу: підручник / МОН України, Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Київський ун-т, 2018. 687 с.

23. Яремко Л. А. Міжнародні митні регулятори : навчально-методичний посібник. Львів: ЛКА, 2006. 232 с.

ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

3.1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Назвіть основні етапи розвитку економічної теорії.
2. Які відмінності між економічною теорією і політичною економією?
3. Розкрийте суть концепцій: меркантилізм, фізіократи, маржиналізм, монетаризм, кейнсіанство.
4. Які функції виконує економічна теорія?
5. В чому сутність економічного закону?
6. Як ви розумієте механізм дії і механізм використання економічних законів?
7. У чому суть і роль суспільного виробництва?
8. Які основні фактори процесу виробництва, їх зміст?
9. Поясніть суть кривої виробничих можливостей.
10. Що таке економічні інтереси, їх роль у соціально-економічному розвитку?
11. Що таке суспільний продукт і його структура?
12. У чому полягає сутність моделі: виробництво – обмін – споживання?
13. Які є типи суспільного відтворення, їх суть.
14. Що таке економічна система, її сутність і цілі.
15. Назвіть основні типи економічних систем і їх структурні елементи.
16. Розкрийте сутність системи вільного ринку.
17. Розкрийте сутність системи централізовано-планової економіки.
18. Розкрийте сутність сучасної ринкової економічної системи.

19. Поясніть місце відносин власності в системі економічних відносин.
20. Які є форми власності в Україні?
21. Які умови виникнення товарного виробництва?
22. Які відмінності між конкретною і абстрактною працею?
23. Назвіть основні причини виникнення грошей.
24. Охарактеризуйте основні теорії виникнення грошей.
25. У чому полягає суть грошей.
26. Розкрийте суть основних функцій грошей.
27. Які є типи грошових систем.
28. Які особливості паперових і кредитних грошей.
29. Розкрийте суть закону обігу грошей.
30. Що таке “споживчий кошик” і як його розраховують.
31. Що таке ринок і за яких умов він виникає?
32. Назвіть риси сучасної економіки в Україні.
33. Назвіть функції ринку і розкрийте їх зміст.
34. Що таке економічна свобода?
35. Які функції в ринковій економіці виконують підприємці?
36. Дайте визначення поняття “ринкова інфраструктура”.
37. Назвіть функції ринкової інфраструктури.
38. Для чого запроваджується біржова торгівля.
39. Які функції виконують угоди біржової торгівлі.
40. Чому в сучасному ринковому господарстві України існують тіньові відносини і зв’язки.
41. Розкрийте сутність і структуру тіньового сектору економіки.
42. Які ознаки характеризують підприємство?
43. Що таке концентрація виробництва?
44. Які нормативні акти регулюють діяльність підприємства?
45. Які знаєте типи і види підприємств?
46. Дайте загальну характеристику підприємництва.
47. Дайте порівняльну характеристику класичної та іноваційної моделей підприємництва.
48. За якою ознакою підприємства поділяють на малі, середні і великі?
49. Яке місце в системі підприємництва займають малі підприємства?
50. За якою ознакою поділяють капітал на постійний і змінний?
51. Що таке основний і оборотний капітал?
52. Що таке оборот капіталу?
53. Які знаєте види зносу основних фондів?
54. Розкрийте зміст основних методів нарахування амортизації.
55. Які знаєте показники забезпеченості основними фондами?

56. Що таке витрати виробництва?
57. Які об'єктивні причини зумовлюють формування витрат виробництва?
58. Розкрийте сутність понять “постійні витрати” і “змінні витрати” . 59. У чому полягають особливості формування собівартості в різних галузях економіки?
60. Дайте кількісне та якісне визначення категорії “прибуток”.
61. Яку економічну роль відіграє прибуток?
62. Який економічний зміст норми прибутку?
63. Розкрийте суть поняття “ефективність”. Які ви знаєте види ефективності.
64. Які особливості сільського господарства як галузі?
65. Які є види сільськогосподарських підприємств?
66. Які існують форми власності на землю?
67. Дайте визначення поняття “земельна рента” і чим вона відрізняється від поняття “орендна плата”.
68. Які види диференційної ренти ви знаєте і в чому їх відмінності?
69. Подайте визначення і структуру АПК.
70. Охарактеризуйте основні сфери АПК.
71. Дайте оцінку аграрної реформи в Україні.
72. Розкрийте сутність трудових ресурсів.
73. В чому полягає соціально-економічна суть зайнятості?
74. Розкрийте суть ринку праці, які умови його існування.
75. У чому полягає специфіка робочої сили як товару?
76. Які чинники визначають попит і пропозицію на ринку праці?
77. Які знаєте види безробіття, в чому їх суть?
78. Проаналізуйте причини безробіття в Україні.
79. Що таке система соціального захисту населення у сфері зайнятості?
80. За допомогою яких методів держава регулює рівень зайнятості?
81. Що таке мотивація праці?
82. Які знаєте потреби працівника і подайте їх відповідно до ієрархії?
83. Охарактеризуйте види доходів і відмінності між ними.
84. Дайте визначення заробітної плати.
85. Розкрийте зміст, форми і системи заробітної плати.
86. Що таке номінальна і реальна заробітна плата?
87. Охарактеризуйте види прибутку.
88. Які причини диференціації доходів у суспільстві?
89. Що таке суспільне відтворення? Охарактеризуйте його типи.
90. Зобразіть графічно і поясніть причини економічного циклу.

91. Дайте визначення і характеристику таких фаз економічного циклу: криза, депресія, поживлення, піднесення, рецесія.
92. Назвіть основні важелі державного антициклічного регулювання економіки.
93. Дайте визначення державного бюджету і розкрийте його функції.
94. Що таке бюджетний дефіцит? Дайте характеристику його формам?
95. Що таке податкова система?
96. Які функції та операції здійснює центральний банк?
97. Поясніть функціональне призначення комерційних банків.
98. Яка особливість державного регулювання економіки в Україні?
99. У чому полягає суть сучасної глобалізації світогосподарських зв'язків?
100. Назвіть чинники, що породжують глобальні проблеми.

3.2. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

1. Поясніть суть поняття міжнародні економічні відносини
2. Охарактеризуйте суб'єктів та об'єкти міжнародних економічних відносин
3. Подайте фактори, що характеризують економіку зарубіжних країн на сучасному етапі
4. Перелічіть та охарактеризуйте форми міжнародних економічних відносин
5. Опишіть місце України у системі міжнародних економічних відносин
6. Поясніть особливості розвитку міжнародних економічних відносин на сучасному етапі
7. Опишіть суть поняття світове господарство
8. Подайте основні принципи структуризації світового господарства
9. Опишіть підходи до структуризації світової економіки та класифікації країн.
10. Визначте особливості розвитку світового господарства
11. Дайте пояснення відмінностей економічних категорій «світове господарство» і «світова економіка»
12. Визначте що таке інтернаціоналізація і глобалізація світової економіки
13. Поясніть динаміку і структуру міжнародного поділу праці
14. Поясніть суть міжнародної кооперації праці та інтернаціоналізації виробництва
15. Визначте суть, структурні рівні економічної глобалізації
16. Відокремте економічні складові глобалізації
17. Охарактеризуйте природно-географічне середовище міжнародних економічних відносин

18. Охарактеризуйте політико-правове середовище міжнародних економічних відносин
19. Охарактеризуйте економічне середовище міжнародних економічних відносин
20. Охарактеризуйте соціально-культурне середовище міжнародних економічних відносин
21. Проаналізуйте рейтингові методи оцінки середовища міжнародних економічних відносин
22. Поясніть роль міжнародного поділу праці у формуванні міжнародних економічних відносин
23. Визначте показники розвитку міжнародного поділу праці
24. Охарактеризуйте фактори міжнародного поділу праці
25. Охарактеризуйте сутність понять спеціалізація і кооперація виробництва
26. Поясніть взаємодію національних економік на основі міжнародного поділу праці
27. Поясніть суть міжнародної торгівлі та які види міжнародної торгівлі Ви знаєте
28. Опишіть регіональну структуру світової торгівлі
29. Охарактеризуйте класичні теорії зовнішньої торгівлі
30. Охарактеризуйте альтернативні концепції міжнародної торгівлі
31. Опишіть основні положення теорії співвідношення факторів виробництва (Хекшера-Оліна) та парадоксу Леонтьєва у міжнародній торгівлі
32. 5. Опишіть основні положення теорії специфічних факторів виробництва (Самуельсона-Джонса) у міжнародній торгівлі
33. Проаналізуйте вплив біржової торгівлі на умови міжнародної торгівлі та кон'юнктуру товарних ринків
34. 8. Порівняйте вплив свободи торгівлі та протекціонізму на розвиток світової економіки
35. 9. Розкрийте складові та інструменти торговельної політики країн.
36. Визначте вартісну основу міжнародної торгівлі
37. Охарактеризуйте квотування та ліцензування у міжнародній торгівлі
38. Опишіть фінансові методи торговельної політики
39. Опишіть цінові пропозиції міжнародного обміну
40. Охарактеризуйте поняття міжнародної торгівлі послугами та основні характеристики послуги
41. Опишіть особливості міжнародної торгівлі послугами
42. Проаналізуйте зовнішню торгівлю України та її специфічні риси
43. Проаналізуйте види послуг, що надаються на міжнародному ринку

44. Проаналізуйте роль України на ринку послуг за останні роки незалежності
45. Охарактеризуйте роль та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами у форматі ГАТС
46. Визначіть сутність поняття міжнародної інфраструктури та подайте її класифікацію
47. Розкрийте суть лоро-рахунків та ностро-рахунків
48. Охарактеризуйте суть та форми міжнародних розрахунків
49. Визначіть суть платіжного балансу та його структуру
50. Визначіть рівновагу платіжного балансу
51. Визначіть сутність банківського переказу і його роль у забезпеченні міжнародних розрахунків
52. Поясніть роль платіжного балансу в підтриманні макроекономічної рівноваги
53. Визначіть зміст дефіциту платіжного балансу та його надзвичайне фінансування
54. Опишіть проблеми рівноваги платіжного балансу України
55. Охарактеризуйте суть, причини і види міжнародних інвестицій
56. Охарактеризуйте міжнародний інвестиційний ринок, його структуру та особливості розвитку
57. Визначіть мотивацію та стратегії залучення іноземних інвестицій у глобальному середовищі
58. Опишіть теорії міжнародних інвестицій
59. Проаналізуйте економічні та соціальні наслідки для країн-донорів та реципієнтів міжнародних інвестицій
60. Опишіть стан та проблематику іноземного інвестування в Україні на сучасному етапі
61. Охарактеризуйте державну підтримку прямих інвестицій
62. Опишіть порядок формування, оцінки і порівняння інвестиційної привабливості територій в системі міжнародних економічних відносин
63. Опишіть особливості міжнародної торгівлі ліцензіями в Україні
64. Охарактеризуйте суть причини та види міжнародної міграції населення
65. Опишіть основні етапи міжнародної міграції трудових ресурсів
66. Охарактеризуйте центри і основні напрями міжнародної міграції робочої сили
67. Визначте соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили
68. Опишіть сучасні риси міжнародної трудової міграції та розвитку міжнародного ринку праці

69. Визначте проблеми та причини трудової міграції з України
70. Поясніть суть та форми міжнародного технологічного обміну
71. Вкажіть напрями та форми дифузії науково-технічних досягнень і досвіду
72. Визначте міжнародне регулювання ринку технологій
73. Охарактеризуйте підходи до визначення ціни ліцензії та ліцензійних платежів
74. Оцініть вплив міжнародного трансферу технологій на економіки країн
75. Визначте зміст та особливості здійснення лізингових операцій.
76. Опишіть суть світової валютної системи як елементу міжнародних валютних відносин
77. Розкрийте зміст і види валютної політики країн.
78. Розкрийте зміст теорії та політики валютного курсу
79. Визначте вплив змін валютних курсів на умови міжнародної торгівлі
80. Опишіть етапи розвитку світової валютної системи
81. Визначте міжнародні валютно-фінансові організації, поясніть їх роль і функції
82. Охарактеризуйте структуру та особливості міжнародного кредитного ринку
83. Охарактеризуйте структуру та особливості міжнародного фондового ринку
84. Розкрийте тенденції розвитку міжнародної конкуренції
85. Опишіть теоретичні основи аналізу конкурентоспроможності національної економіки
86. Охарактеризуйте методичні підходи до оцінки та порівняння конкурентоспроможності національних економік
87. Поясніть суть міжнародного кредиту як форми міжнародних економічних відносин
88. Охарактеризуйте суб'єкти, принципи та основні форми міжнародного кредиту
89. Опишіть суть світового ринку позичкового капіталу
90. Визначте валютно-фінансові відносини України і світу
91. Поясніть суть та основні форми міжнародної економічної інтеграції
92. Визначте основні інтеграційні об'єднання в різних регіонах світу
93. Поясніть роль міжнародних економічних організацій у сучасній світовій економіці
94. Обґрунтуйте шляхи посилення впливу України на міжнародні економічні відносини
95. Визначте зміст, цілі та форми міжнародної економічної інтеграції

96. Розкрийте характерні риси світових, континентальних і регіональних інтеграційних об'єднань
97. Опишіть роль функціональних інтеграційних угруповань і місця в них України
98. Розкрийте зміст та особливості взаємодії України та ЄС
99. Розкрийте зміст та особливості участі України у СОТ
100. Охарактеризуйте можливості країн щодо регулювання зовнішньої торгівлі у рамках СОТ
101. Охарактеризуйте процес глобалізації. Визначте чинники, що впливають на глобалізаційні процеси
102. Охарактеризуйте роль України в інтеграційних процесах
103. Опишіть європейський вибір України
104. Визначте міжнародне регулювання торгівлі економічними органами ООН
105. Вкажіть та охарактеризуйте сучасні центри притягання робочої сили
106. Охарактеризуйте офшорні зони в системі світових фінансових центрів
107. Дайте опис технологічного циклу життя в міжнародній торгівлі
108. Назвіть та охарактеризуйте основні етапи розвитку ЄС
109. Які основні типи опціонів вам відомі, у чому їх економічна суть
110. Опишіть місце України в МВФ та Світовому банку

3.3. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

1. Сформулюйте мету та назвіть засоби регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та у країнах, що розвиваються.
2. Охарактеризуйте стратегію зовнішньоекономічної діяльності України, визначте національні інтереси у сфері ЗЕД.
3. Опишіть суть та форми міжнародного трансферу технологій
4. Окресліть обов'язкові умови укладання зовнішньоторговельного контракту
5. Поясніть економічні передумови виходу національних суб'єктів ЗЕД на зовнішній ринок
6. Проаналізуйте суть та риси відкритої економіки
7. Опишіть суб'єкти МЕД на міждержавному рівні
8. Прокласифікуйте промислові компенсаційні операцій
9. Окресліть складові індексу глобалізації
10. Проаналізуйте групу термінів «D» поставки продукції Інкотермс 2010
11. Опишіть суть та види міжнародного туризму
12. Окресліть основні напрями інтеграційного процесу

13. Опишіть основні світові рейтинги країн
14. Проаналізуйте функції міністерства фінансів у сфері ЗЕД
15. Окресліть суть експортних операцій та методи їх здійснення
16. Опишіть класифікаційні групи органів системи регулювання МЕД
17. Проаналізуйте суть та види лізингу
18. Опишіть функції торгових представництв України за кордоном
19. Проаналізуйте основні типи державної політики
20. Опишіть суть та форми товарообмінних операцій
21. Охарактеризуйте чинники, що впливають на розвиток процесів нелегальної міграції в Україні
22. Проаналізуйте групу термінів «F» поставки продукції Інкотермс 2010
23. Охарактеризуйте суб'єкти МЕД в Україні
24. Опишіть суть та умови розвитку транскордонного співробітництва
25. Проаналізуйте групу термінів «C» поставки продукції Інкотермс 2010
26. Опишіть суть платіжного балансу та принципи побудови
27. Прокласифікуйте та проаналізуйте глобальні проблеми
28. Охарактеризуйте стратегію зовнішньоекономічної діяльності України, визначте національні інтереси у сфері ЗЕД
29. Проаналізуйте основні тенденції розвитку світової економіки
30. Опишіть основні цілі Європейського Союзу
31. Приведіть базисні умови контрактів пов'язані з вибором транспортного засобу доставки товарів
32. Опишіть суть реімпортних операцій та методи їх здійснення
33. Охарактеризуйте факторні передумови участі України у міжнародній торгівлі
34. Проаналізуйте види суб'єктів міжнародних економічних операцій залежно від характеру економічних інтересів
35. Окресліть економічні та неекономічні чинники міграційних процесів
36. Опишіть механізми здійснення угод з міжнародної торгівлі послугами
37. Окресліть цілі суб'єктів мікрорівня
38. Охарактеризуйте органи державного управління в Україні, які здійснюють регулювання міграції
39. Прокласифікуйте іноземні інвестиції за різними ознаками
40. Окресліть головні показники глобалізації галузі
41. Проаналізуйте типи транснаціональних корпорацій
42. Проаналізуйте показники, за якими узагальнюються дані про зовнішню заборгованість
43. Опишіть компетенції Верховної Ради України у сфері ЗЕД
44. Окресліть мотиви припинення дії контракту

45. Опишіть основні схеми реструктуризації країнами зовнішнього боргу
46. Окресліть функції Кабінету Міністрів у сфері ЗЕД
47. Проаналізуйте міжнародний технологічний обмін на некомерційній основі
48. Прокласифікуйте зовнішній державний борг за Бюджетним кодексом України
49. Окресліть методи державного регулювання МЕД
50. Опишіть форми здійснюються іноземні інвестиції
51. Проаналізуйте еволюцію зовнішньої заборгованості України
52. Охарактеризуйте типи процесів трансферу технологій
53. Назвіть складові привабливості української економіки для транснаціональних корпорацій
54. Окресліть цілі асоціації України в Європейський Союз
55. Прокласифікуйте зони високих технологій за масштабом
56. Окресліть основні функції Міністерства економічного розвитку і торгівлі
57. Проаналізуйте суть та види державного боргу
58. Охарактеризуйте місце України на міжнародному ринку консалтингових послуг.
59. Визначте природу транспортних послуг, відмінність міжнародних транспортних перевезень від національних.
60. Охарактеризуйте фактори та умови, які визначають місце України на міжнародному ринку логістичних послуг.
61. Визначте та охарактеризуйте проблеми страхування міжнародних економічних операцій в Україні.
62. Охарактеризуйте захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Назвіть види захисних заходів.
63. Назвіть та охарактеризуйте заходи захисту прав суб'єктів ЗЕД України від дискримінаційних та недружніх дій іноземних держав, економічних угруповань.
64. Назвіть та охарактеризуйте заходи захисту прав суб'єктів ЗЕД України від недобросовісної конкуренції.
65. Назвіть та охарактеризуйте заходи захисту прав суб'єктів ЗЕД України проти зростаючого імпорту.
66. Назвіть складові привабливості української економіки для транснаціональних корпорацій.
67. Охарактеризуйте основні передумови участі України в міжнародній кооперації та в міжнародному поділі праці.

68. Визначте перспективи інтеграції України у світовий ринок високих технологій.

69. Розкрийте суперечливість інтересів суб'єктів міжнародної економічної діяльності підприємницького та регулюючого рівнів, охарактеризуйте їх основні цілі.

70. Охарактеризуйте місце України на міжнародному ринку освітніх послуг.

71. Назвіть та поясніть особливості розвитку спільних підприємств в Україні.

72. Прокласифікуйте види міжнародної міграції робочої сили

73. Окресліть основні функції Національного банку у сфері ЄЗЕД

74. Опишіть види податків

75. Окресліть передумови створення інтеграційних угруповань

76. Опишіть основні функції управліннь зовнішньоекономічних зв'язків

77. Проаналізуйте переваги імпорту товарів

78. Охарактеризуйте основні передумови участі України в міжнародній кооперації та в міжнародному поділі праці

79. Окресліть цілі міжнародної економічної інтеграції

80. Проаналізуйте принципи державного регулювання МЕД

81. Опишіть канали реалізації комерційних форм передачі технологій

82. Окресліть рівні реалізації транскордонного співробітництва

83. Охарактеризуйте адміністративні засоби та інструменти державного регулювання МЕД

84. Прокласифікуйте торговельні компенсаційні операції

85. Охарактеризуйте місце України на міжнародному ринку освітніх послуг

86. Окресліть причини гальмування розвитку інтеграційного співробітництва

87. Опишіть суть та види міжнародних комерційних операцій

88. Проаналізуйте проблеми розвитку міжнародної інвестиційної діяльності України

89. Окресліть позитивні та негативні наслідки сучасної глобалізації

90. Опишіть суть реекспортних операцій та способи їх здійснення

91. Проаналізуйте основні проблеми розвитку експортної сфери України

92. Окресліть причини стрімкого розвитку глобальної фінансової системи

93. Охарактеризуйте ознаки та особливості зовнішньоторговельного контракту

94. Опишіть особливості сучасного стану ринку послуг в Україні

95. Прокласифікуйте види міжнародної комерційної угоди залежно від об'єкта
96. Окресліть особливості бартерних операцій
97. Приведіть основні різновиди інжинірингу та критерії класифікації його форм
98. Сформулюйте основні критерії класифікації лізингових угод, а також основні різновиди лізингу
99. Охарактеризуйте системний взаємозв'язок між експортною та імпоротною складовими міжнародної торгівлі України
100. Охарактеризуйте основні передумови участі України в міжнародній кооперації та в міжнародному поділі праці

3.4. МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Вкажіть елементи і рівні механізму регулювання МЄВ
2. Назвіть види міжнародних неурядових організацій і визначте найвпливовіші з них на сьогодні
3. Визначте місце і роль міждержавних валютно-кредитних організацій в системі інституціональних структур регулювання світової економіки та світогосподарських зв'язків
4. Визначте риси сучасного етапу розвитку міжнародних організацій.
5. Визначте роль ОЕСР у міжнародному співробітництві
6. Охарактеризуйте діяльність Світового банку в Україні
7. Дайте загальну характеристику основним стадіям виникнення та розвитку міжнародних організацій
8. Обґрунтуйте шляхи вдосконалення механізму співробітництва між неурядовими та міждержавними організаціями
9. Розкрийте реалії та перспективи співробітництва України з МВФ
10. Обґрунтуйте динаміку створення міжнародних організацій та зробіть прогноз щодо їх кількості
11. Визначте напрямки стратегії інтеграції України до ЄС
12. Визначте, які країни та на яких умовах можуть отримувати кредити у Міжнародної асоціації розвитку (МАР)
13. Обміркуйте, чому найменша кількість міждержавних організацій створена в Азії, Африці та Латинській Америці
14. Обґрунтуйте, чому ЄАВТ - унікальне явище на Європейському просторі
15. Поясніть, як визначається розмір квоти країни і яким чином він впливає надалі на співробітництво країни з МВФ
16. Чим пояснюється зростаючий вплив міжнародних організацій на

розвиток світової економіки

17. Визначте в чому полягає асиметричний характер НАФТА
18. Поясніть, яким країнам належить провідна роль у Міжнародному банку розрахунків (МБР)
19. Поясніть, у чому полягає особливість статусу і діяльності організацій, що належать до групи спеціалізованих установ ООН
20. Визначте, яку роль відіграє організація країн - експортерів нафти (ОПЕК) в регулюванні міжнародної торгівлі нафтою
21. Поясніть, як визначається розмір квоти країни і яким чином він впливає надалі на співробітництво країни з МВФ
22. Визначте місце і роль ООН у системі міжнародного економічного співробітництва
23. В чому полягають труднощі поступової інтеграції країн в ОАЄ за зразком Європейського співтовариства
24. Визначте міжнародні товарні організації, що відіграють важливу роль на окремих світових товарних ринках
25. Надайте характеристику проектів реформування системи ООН
26. Поясніть, чому, на Вашу думку, Україна намагається поглибити співробітництво з країнами ЄС
27. Охарактеризуйте, в чому полягає діяльність Паризького клубу
28. Визначте основні напрями співробітництва України та ООН і її участі в діяльності організації
29. В чому полягає сутність Концепції розвитку відносин України з країнами ЄС
30. Який існує механізм приєднання країн до системи ГАТТ/СОТ
31. Назвіть характерні риси країн Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) щодо зовнішньої торгівлі
32. Обґрунтуйте проблеми приєднання України до СОТ
33. Які заходи передбачені Лондонським клубом кредиторів щодо реструктуризації боргів
34. Визначте мету створення та основні завдання Азійсько - Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС)
35. Поясніть, які країни та на яких умовах можуть отримувати кредити у Міжнародній асоціації розвитку (МАР)
36. Визначте, що є об'єктом діяльності регіональних галузевих глобально-універсальних інститутів
37. Визначте основні завдання Латиноамериканської асоціації інтеграції (ЛАІ)
38. Назвіть характерні риси Міжнародної фінансової корпорації (МФК)

щодо позик

39. Опишіть, які інститути створюють систему міжнародних організацій, що здійснюють координацію і багатостороннє регулювання міждержавних торговельно-економічних відносин

40. Поясніть, в чому полягає інтеграційна політика Карибського співтовариства і Карибського спільного ринку (КАРІКОМ)

41. Визначте функції, що виконує Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ)

42. Визначте, які аспекти сучасної міжнародної торгівлі охоплює ЮНКТАД

43. Визначте особливості співробітництва в Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС) на міждержавному, міжпарламентському та підприємницькому рівнях

44. Визначте, яким країнам належить провідна роль у Міжнародному банку розрахунків (МБР)

45. Визначте елементи і рівні механізму регулювання МЕВ.

46. Опишіть поняття та цілі міжнародних конференцій.

47. Наведіть види та акти міжнародних конференцій.

48. Опишіть порядок проведення міжнародних конференцій.

49. Подайте порядок створення міжнародних організацій та припинення їх існування.

50. Проаналізуйте види міжнародних організацій за класифікуючими ознаками

51. Поясніть критерії правосуб'єктності міжнародних організацій

52. Опишіть функції міжнародних організацій

53. Подайте історію створення Ліги Націй як першої універсальної організації

54. Наведіть Статут Організації Об'єднаних Націй

55. Назвіть склад, функції та повноваження Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй

56. Назвіть склад, функції та повноваження Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй

57. Назвіть склад, функції та повноваження Економічної та соціальної Ради Організації Об'єднаних Націй

58. Назвіть склад, функції та повноваження Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй

59. Подайте перелік Спеціалізованих установ Організації Об'єднаних Націй

60. Опишіть поняття та види територій у міжнародному праві

61. У чому полягає інституційна особливість Міжнародних територій із особливим режимом
62. Опишіть поняття Державної території та її складових частин
63. Опишіть інституційне забезпечення функціонування державного кордону України
64. Поясніть, у чому виражається поняття права зовнішніх зносин держав
65. Опишіть, як співвідносяться зовнішня політика та дипломатія
66. Опишіть функції Внутрішньодержавних органів зовнішніх відносин держав
67. Подайте перелік зарубіжних органів зовнішніх відносин держав.
68. Яким є порядок призначення глав дипломатичних та консульських представництв
69. Розкрийте правові засади дипломатичних імунітетів та привілеїв
70. У чому особливість правового режиму іноземців
71. У чому полягає особливість декларації ООН про право притулку 1967р.
72. Опишіть типи міжнародних злочинів
73. Визначіть, якими є основні напрямки співробітництва держав у боротьбі із злочинністю
74. Поясніть, як функціонує Інститут екстрадиції в міжнародному праві
75. Подайте основні організаційні форми співробітництва держав у боротьбі із злочинністю

3.5. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

1. Опишіть характерні особливості зовнішньої політики на етапі становлення Київської Русі у IX-X століттях.
2. Вкажіть основні напрямки зовнішньої політики Київської Русі за часів правління князя Олега та князя Ігоря.
3. Розкрийте суть факторів, які впливали на формування відносин Київської Русі та Візантії.
4. Проаналізуйте результати зовнішньополітичних акцій княгині Ольги.
5. Проаналізуйте результати зовнішньополітичних акцій князя Святослава.
6. Порівняйте основні риси зовнішньої політики князів, які правили на Русі протягом X століття.
7. Виокреміть найважливіші рушії та передумови змін у зовнішній політиці Київської Русі у часи правління князя Володимира Великого.
8. Охарактеризуйте історичну роль князя Володимира Великого для подальшого розвитку Київської Русі.
9. Опишіть особливості зовнішньої політики князя Ярослава Мудрого.
10. Розкрийте суть поняття «шлюбної дипломатії».

11. Проаналізуйте успіхи та невдачі зовнішньої політики Київської Русі наприкінці X – на початку XI століть.
12. Опишіть наслідки прийняття Християнства для міжнародного статусу Київської Русі.
13. Розкрийте суть відносин Київської Русі з кочовими народами: аварів, хозарів та печенігів.
14. Проаналізуйте притаманні риси конкуренції між наступниками у боротьбі за владу у Київській Русі на прикладі відносин Ізяслава Ярославовича та Святослава Ярославовича.
15. Проаналізуйте відмінності та трансформації зовнішньополітичних пріоритетів Київської Русі у X та XI століттях.
16. Виокреміть успіхи та невдачі зовнішньополітичних акцій князів Київської Русі у відносинах з Візантією.
17. Виокреміть успіхи та невдачі зовнішньополітичних акцій князів Київської Русі у відносинах із кочовими народами.
18. Охарактеризуйте зовнішню політику князя Володимира Мономаха.
19. Вкажіть можливі причини виникнення центробіжних тенденцій у Київській Русі.
20. Розкрийте суть відносин між князівствами Київської Русі після завершення правління князя Мстислава Володимировича.
21. Опишіть змінний характер відносин Київської Русі та половців.
22. Опишіть відносини Київської Русі з державами на західних кордонах.
23. Охарактеризуйте відносини Володимира Великого та Ярослава Мудрого, а також їхніх наступників з західноукраїнськими землями та Галицьким князівством.
24. Поясніть особливості виникнення активної зовнішньої політики Галицького князівства протягом XII століття.
25. Вкажіть основні напрямки зовнішньої політики Галицько-Волинського князя Романа Мстиславовича.
26. Розкрийте історичну роль зовнішньої політики Данила Галицького.
27. Поясніть характер відносин Данила та Василька Романовичів з боярами та зовнішніми опонентами їхнього приходу до влади.
28. Проаналізуйте відносини Данила Галицького з правителями Польщі та Угорщини протягом 1210-х – 1230-х рр.
29. Розкрийте суть зовнішньої політики Данила Галицького на європейському напрямку після 1238 року.
30. Розкрийте суть відносин Галицько-Волинської держави за часів правління Данила Галицького та Льва Даниловича з монголо-татарами.

31. Опишіть ситуацію у внутрішній і зовнішній політиці Київської Русі часів феодальної роздробленості XII-XIII століть.
32. Охарактеризуйте становище Галицько-Волинської держави у першій половині XIV століття.
33. Розкрийте суть факторів, що сприяли появі козацтва наприкінці XV століття.
34. Опишіть розвиток українського козацтва протягом XVI століття.
35. Охарактеризуйте історичну роль «байди» Дмитра Вишневецького у зовнішньополітичних акціях українського козацтва.
36. Поясніть особливості зовнішньополітичної ситуації довкола українських земель у другій половині XVI століття.
37. Розкрийте суть відносин українського козацтва та Речі Посполитої у XVI – першій половині XVII століття.
38. Розкрийте суть відносин українського козацтва та Московської держави у XVI – першій половині XVII століття.
39. Розкрийте суть відносин українського козацтва та Туреччини у XVI – першій половині XVII століття.
40. Розкрийте суть відносин українського козацтва та Кримського ханства у XVI – першій половині XVII століття.
41. Опишіть передумови спалаху Національно-Визвольної війни 1648 – 1657 років.
42. Охарактеризуйте особливості дипломатії Богдана Хмельницького.
43. Проаналізуйте переваги та недоліки підбору союзників у зовнішній політиці Війська Запорозького протягом Національно-Визвольної війни.
44. Вкажіть передумови та наслідки укладення Переяславської угоди 1654 року для України.
45. Визначте зовнішньополітичні інтереси Речі Посполитої в умовах війни з українським козацтвом.
46. Визначте зовнішньополітичні інтереси Московської держави стосовно України у XVII столітті.
47. Проаналізуйте характер зовнішньополітичних інтересів Османської імперії стосовно України у XVII столітті.
48. Поясніть активність Швеції на українському напрямку її зовнішньої політики у XVII столітті.
49. Опишіть характер дипломатії гетьмана Івана Виговського.
50. Опишіть характер дипломатії гетьмана Петра Дорошенка.
51. Вкажіть причини розколу України по Дніпру у 1660-х роках.
52. Охарактеризуйте відносини між державами у трикутнику Польща-Московія-Туреччина у другій половині XVII століття.

53. Поясніть причини та наслідки Віленського перемир'я та Андрусівського миру для України.
54. Розкрийте суть поняття «Руїна» для опису становища українських земель у другій половині XVII століття.
55. Розкрийте особливості дипломатії Івана Мазепи.
56. Охарактеризуйте становище Війська Запорозького за часів правління гетьманів Івана Скоропадського, Павла Побутка та Данила Апостола.
57. Поясніть причини виникнення та характер діяльності Малоросійської колегії та «Правління гетьманського уряду».
58. Розкрийте суть дипломатичних спроб гетьмана Пилипа Орлика.
59. Опишіть становище Гетьманату та Війська Запорозького у першій половині та середині XVIII століття.
60. Поясніть причини та вкажіть наслідки російсько-турецьких воєн кінця XVII – XVIII століть для України.
61. Охарактеризуйте передумови початку Першої світової війни з урахуванням «українського питання» у міжнародному порядку денному.
62. Поясніть причини виникнення центробіжних тенденцій до проголошення автономії та самостійної державності народами Російської імперії.
63. Проаналізуйте міжнародно-політичне становище Центральної ради у 1917 році.
64. Опишіть причини та наслідки укладення Брест-Литовського миру для України.
65. Вкажіть на недоліки та переваги дипломатичної діяльності Гетьманату Павла Скоропадського.
66. Охарактеризуйте роль більшовиків у відносинах України та Росії у 1917-1918 рр.
67. Поясніть поступовість у прийнятті Універсалів Центральною радою з огляду на різні погляди щодо характеру відносин України та Росії.
68. Опишіть міжнародно-політичне становище України наприкінці Першої Світової війни.
69. Розкрийте суть дипломатичних пріоритетів – причини та наслідки дипломатичної діяльності Симона Петлюри.
70. Проаналізуйте можливі причини невдачі «українських визвольних змагань» 1917 – 1920 рр.
71. Розкрийте суть політики «коренізації» та її вплив на ставлення Українства до радянської влади.
72. Опишіть міжнародно-політичне становище України, будучи поділеною та перебуваючи у складі різних держав у 1920-1930-ті рр.

73. Поясніть умови та результати проголошення Карпатської України в умовах тогочасного міжнародного порядку денного.

74. Поясніть міжнародно-політичне та історичне значення Пакту Молотова-Ріббентропа між Німеччиною та СРСР у серпні 1939 року.

75. Проаналізуйте особливості спроб Українства до визволення власної держави в умовах Другої Світової війни.

76. Охарактеризуйте міжнародно-політичний контекст діяльності Української Повстанської Армії та Організації Українських Націоналістів – напередодні, протягом та по завершенні Другої Світової війни.

77. Опишіть Роль України у заснуванні та подальшій роботі ООН.

78. Дайте оцінку особливостям зовнішньої політики УРСР протягом 1940-1980-х років.

79. Проаналізуйте роль нового курсу на Перебудову внутрішньої політики СРСР та її вплив на зовнішню політику Радянського союзу з огляду на «українське питання».

80. Розкрийте суть Біловезьких та Алматинських домовленостей щодо створення СНД.

81. Опишіть пріоритети зовнішньої політики України у 1990-х роках.

82. Опишіть пріоритети «політики багатовекторності» України наприкінці 1990-х початку 2000-х років.

83. Проаналізуйте зміни у зовнішній політиці України у 2000-х роках.

84. Проаналізуйте причини та наслідки проголошення Україною без'ядерного статусу.

85. Розкрийте суть взаємовпливу економічних факторів та зовнішньої політики України.

86. Поясніть причини та наслідки вступу України до СОТ.

87. Охарактеризуйте передумови та перші наслідки від укладення Україною «Договору про Асоціацію» та Угоди «Про Всеосяжну Зону Вільної Торгівлі».

88. Охарактеризуйте стан відносин України та Російської Федерації на сучасному етапі.

89. Опишіть роль участі України у міжнародних організаціях та її вплив на міжнародній арені.

90. Проаналізуйте відносини (на сучасному етапі) України з Європейським союзом.

91. Проаналізуйте відносини (на сучасному етапі) України з Китайською Народною Республікою.

92. Проаналізуйте відносини (на сучасному етапі) України з країнами Близького Сходу та Африки.

93. Проаналізуйте відносини (на сучасному етапі) України з країнами Північної Америки.

94. Проаналізуйте відносини (на сучасному етапі) України з країнами Латинської Америки.

95. Проаналізуйте відносини (на сучасному етапі) України з країнами СНД.

96. Проаналізуйте відносини (на сучасному етапі) України з країнами-сусідками України (на вибір).

3.6. КРАЇНОЗНАВСТВО

1. Дайте визначення поняттям об'єкт та предмет Країнознавства.
2. Розкрийте зміст теорій географічного детермінізму та марксистської теорії розвитку суспільства та держави.
3. Розкрийте зміст теорій Ф. Ратцеля та Функціональної теорії держави.
4. Розкрийте зміст поняття «Морської сили» в концепції Атлантизму.
5. Розкрийте зміст поняття «Сили Суходолу» в концепції Атлантизму.
6. Опишіть ідеї «Мондіалізму» та їхні прояви в ідеях марксизму та фашизму.
7. Визначте основні позиції ідей Євразійства, Слов'янофільства та «Російського світу» та їх значення для відносин України та Росії.
8. Поясніть різницю між поняттям «законів» та «закономірностей» у Країнознавстві.
9. Визначте основні закономірності Країнознавства.
10. Опишіть закономірність «геополітичного маятника в історії».
11. Визначте поняття «Держава» та «Країна» у Країнознавстві. Вкажіть різницю між ними на відповідних прикладах.
12. Вкажіть складові території держави та їхні межі.
13. Дайте визначення, що таке «Форма державного правління» та вкажіть, які їхні види Ви знаєте. Наведіть приклади держав з різними формами державного правління.
14. Дайте визначення поняттю «Форма адміністративно-територіального устрою» та вкажіть відповідні їхні види і наведіть приклади держав з різними формами адміністративно-територіального устрою.
15. Визначте етапи формування політичної карти світу. Вкажіть хронологічні межі.
16. Розкрийте особливості стародавнього етапу формування політичної карти світу.
17. Розкрийте особливості Середньовічного етапу формування політичної карти світу.

18. Розкрийте особливості Новітнього етапу формування політичної карти світу.

19. Поясніть причини виникнення «нових держав» на початку 90-х років ХХ ст. Вкажіть відповідні держави.

20. Вкажіть типи держав за національним складом населення та наведіть приклади відповідних держав і вкажіть можливі наслідки приналежності держави до того, чи іншого типу.

21. Вкажіть типи держав за рівнем соціально-економічного розвитку.

22. Дайте визначення такому поняттю як «Золотий мільярд», яке вживають для позначення певної частини людства, та поясніть його роль у сучасному світі.

23. Поясніть значення теорії «кліматичних оптимумів» С. Гантінгтона для розвитку країн Європи, зокрема України.

24. Дайте визначення поняттю глобалізації та зазначте етапи її розвитку.

25. Вкажіть основні глобальні проблеми людства та запропонуйте можливі варіанти їх вирішення.

26. Дайте визначення процесу «деколонізації» та його впливу на формування політичної карти світу.

27. Дайте визначення поняттю «демографічний вибух» та поясніть демографічні тенденції розвитку людства на сучасному етапі.

28. Дайте визначення поняттю «урбанізація», вкажіть найбільш та найменш урбанізовані держави світу.

29. Вкажіть «наймолодшу» із «світових релігій» та наведіть приклади країн, де більшість населення належить до неї.

30. Вкажіть найбільші поширені мови міжнародного спілкування та поясніть причини їхньої розповсюженості.

31. Вкажіть тип держав за рівнем соціально-економічного розвитку, де в структурі зайнятості населення переважає сфера послуг. Назвіть причини.

32. Дайте визначення поняттю «діаспора». Вкажіть країни з найбільшою українською діаспорою в світі, вказуючи причини її виникнення.

33. Назвіть кілька найбільших та найвпливовіших міжнародних організацій. Поясніть, яким чином процес їхнього виникнення пов'язаний з процесами глобалізації.

34. Вкажіть передумови виникнення ООН та напрями діяльності цієї організації.

35. Розкрийте суть поняття інтеграції та її видів на прикладі різних міжнародних організацій.

36. Назвіть країни, які є найбільшими виробниками металургійної та хімічної продукції.

37. Назвіть провідні країни в галузі машинобудування, зокрема автомобілебудування, верстатобудування та виробництва електроніки.
38. Опишіть загальні тенденції економічного розвитку країн Групи 7.
39. Назвіть столиці: Болівії, Судану, Республіки Корея, Канади та Азербайджану. Вкажіть в яких півкулях Землі розташовані відповідні столиці.
40. Поясніть різницю між формами правління: парламентська республіка та конституційна монархія.
41. Поясніть різницю між формами правління: дуалістична монархія та президентська республіка.
42. Вкажіть, які з перелічених країн є монархіями за формою правління: Франція, Іспанія, Фінляндія, Данія, ФРН, Іран, Японія, Туреччина, КНДР, Нідерланди.
43. Вкажіть, які з перелічених країн є республіками за формою правління: Португалія, Норвегія, Ірак, Саудівська Аравія, Швейцарія, КНР, Білорусь, Нігерія, Таїланд, Венесуела.
44. Поясніть різницю між такими сферами економіки як Сільське Господарство та Агропромисловий комплекс.
45. Поясніть фактори, які сприяють розвитку сільськогосподарського виробництва та назвіть найбільших виробників С/Г продукції у світі.
46. Розкрийте суть діяльності таких міжнародних організації як НАТО та ЄС.
47. Назвіть десять столиць країн СНД.
48. Охарактеризуйте особливості розвитку національної економіки ФРН, вкажіть найбільші промислові центри.
49. Охарактеризуйте особливості розвитку національної економіки Франції, вкажіть найбільші промислові центри.
50. Охарактеризуйте особливості розвитку національної економіки Великої Британії, вкажіть найбільші промислові центри.
51. Охарактеризуйте особливості розвитку національної економіки Росії, вкажіть найбільші промислові центри.
52. Охарактеризуйте особливості розвитку національної економіки США, вкажіть найбільші промислові центри.
53. Охарактеризуйте особливості розвитку національної економіки Китаю, вкажіть найбільші промислові центри.
54. Охарактеризуйте особливості розвитку національної економіки Японії, вкажіть найбільші промислові центри.
55. Охарактеризуйте особливості розвитку економік країн Африки.
56. Охарактеризуйте особливості розвитку економік країн Латинської Америки.

57. Охарактеризуйте особливості розвитку економік країн Австралії та Океанії.
58. Охарактеризуйте особливості розвитку економік країн Азії. Вкажіть політично та економічно найвпливовіші держави регіону.
59. Охарактеризуйте особливості розвитку економік країн ОПЕК.
60. Охарактеризуйте особливості розвитку економік країн-сусідів України.
61. Поясніть зміст загальних особливостей притаманних сучасним міжнародним відносинам.
62. Розкрийте суть поняття та вкажіть, які країни належать до, так званого, «Першого світу».
63. Розкрийте суть поняття «Країни третього світу».
64. Опишіть типологізацію населення Землі за расовими ознаками.
65. Опишіть типологізацію населення Землі за ознакою приналежності до певної релігії.
66. Розкрийте суть та розгляньте можливі шляхи вирішення глобальної енергетичної проблеми.
67. Розкрийте суть та розгляньте можливі шляхи вирішення глобальної проблеми роззброєння.
68. Розкрийте суть та розгляньте можливі шляхи вирішення проблеми глобального потепління.
69. Розкрийте суть проблеми «зіткнення цивілізацій» у сучасному світі.
70. Дайте визначення поняттю «цивілізація», згідно відповідної теорії С.Гантингтона.
71. Охарактеризуйте особливості расового поділу населення світу та вкажіть регіони світу, де переважають представники відповідних рас.
72. Поясніть поняття «країни переселенського типу» та наведіть приклади відповідних країн.
73. Поясніть різницю понять «аборигени» та «креоли».
74. Дайте визначення поняттю та вкажіть країни найбільшого проживання такого змішаного типу рас як «метиси».
75. Дайте визначення поняттю та вкажіть країни найбільшого проживання такого змішаного типу рас як «мулати».
77. Назвіть країни з найбільшими покладами нафти у світі, та зазначте які з них економічно більш та менш розвинені.
78. Назвіть країни з найбільшими покладами газу у світі, та зазначте які з них економічно більш та менш розвинені.
79. Назвіть країни з найбільшими покладами вугілля у світі, і вкажіть наскільки цей фактор є визначальним для розвитку відповідних галузей економіки країн світу.

80. Назвіть країни з найбільшими покладами залізної руди у світі, і вкажіть наскільки цей фактор є визначальним для розвитку відповідних галузей економіки країн світу.

81. Дайте визначення поняттю «альтернативна енергетика» та вкажіть країни з найвищим рівнем розвитку цієї галузі у світі.

82. Поясніть, які народи та частини світу і чому є втіленням «Морської сили» в теорії Атлантизму.

83. Поясніть, які народи та частини світу і чому є втіленням «Сили суходолу» в теоріях Євразійства.

84. Розкрийте суть «теорії Гартленду» Г. Маккіндера.

85. Розкрийте суть міркувань А. Мегена щодо значення «морської могутності» для держави.

86. Оцініть вплив теорії Карла Гаусгофера на формування зовнішньої політики «Третього Рейху».

87. Розкрийте суть поняття та значення «Римленду» в теорії Н. Спайкмена.

88. Поясніть значення терміну «Третя хвиля» в теоріях Е. Тоффлера.

89. Проаналізуйте причини виникнення проблеми «незаконної міграції» до країн ЄС із країн Тропічної і Північної Африки та Близького Сходу.

90. Дайте визначення поняттю «сепаратизм» та проаналізуйте причини його виникнення в країнах світу.

91. Поясніть значення НТР у розвитку людства.

92. Поясніть причини умовного поділу держав на групи: «Глобальна північ та Глобальний південь».

93. Розкрийте суть проблеми «політики неокolonіалізму» в політиці деяких держав у сучасному світі.

94. Вкажіть назви океанів світу у порядку зростання їхньої площі, а також назвіть кілька держав (4,5 країн), які мають до них вихід.

95. Вкажіть континенти світу в порядку спадання їхньої площі.

96. Вкажіть континенти світу в порядку зростання чисельності їх населення.

97. Розташуйте назви наступних держав в порядку зростання їх площі: ФРН, Франція, Польща, Об'єднане Королівство, Мексика, США, Туреччина, Казахстан, Індія, Австралія, Росія.

98. Розташуйте назви наступних держав в порядку зростання чисельності їх населення: Китай, Індія, США, Індонезія, Пакистан, Нігерія, Бангладеш, Росія, Мексика.

99. Назвіть столиці та регіони розташування (континент або частину світу) держав-постійних членів Ради Безпеки ООН.

100. Назвіть регіони світового океану, які є найбільш густо покриті мережею транспортних шляхів. Вкажіть на можливі причини такого стану справ.

101. Поясніть причини виникнення конфедерацій.

102. Поясніть причини виникнення держав з федеративною формою правління.

103. Поясніть причини виникнення держав з унітарною формою правління.

104. Назвіть держави-нечлени ЄС серед названих: ФРН, Франція, Румунія, Кіпр, Швейцарія, Швеція, Ісландія, Фінляндія.

105. Назвіть держави-нечлени СНД серед зазначених: Азербайджан, Росія, Білорусь, Киргизстан, Латвія, Молдова, Естонія, Монголія.

106. Розкрийте суть поняття «євроінтеграція» на прикладі України.

107. Вкажіть у яких із зазначених держав переважає мусульманське віросповідання: Франція, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Індія, Індонезія, Судан, Алжир, Туреччина, Перу, ПАР, Єгипет, Філіппіни, Ірак, Ізраїль, Непал, Марокко.

108. Назвіть форми державного правління при яких ключову роль в управлінні державою виконує парламент.

109. Назвіть форми державного правління при яких ключову роль в управлінні державою виконує одна особа.

110. Назвіть вид економічної та політичної системи при якому вся власність перебуває в руках держави. Наведіть історичні приклади держав, де існували такі системи та приклади сучасних держав з подібними системами.

111. Охарактеризуйте геополітичне положення Чилі.

112. Охарактеризуйте геополітичне положення Великої Британії.

113. Охарактеризуйте геополітичне положення Росії.

114. Охарактеризуйте геополітичне положення США.

115. Охарактеризуйте геополітичне положення Південної Кореї.

116. Охарактеризуйте геополітичне положення Молдови.

117. Охарактеризуйте геополітичне положення Німеччини.

118. Охарактеризуйте геополітичне положення Франції.

119. Охарактеризуйте геополітичне положення Туреччини.

120. Охарактеризуйте геополітичне положення Австралії.

3.7. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ

1. Опишіть суть міжнародної торгівлі, показники та специфічні риси
2. Наведіть та охарактеризуйте етапи розвитку міжнародної торгівлі
3. Охарактеризуйте теорію меркантилізму та назвіть представників
4. Окресліть суть теорії абсолютних переваг

5. Висвітліть суть теорії відносних переваг
6. Опишіть суть теорії порівняльних переваг та наведіть представників цієї теорії
7. Проаналізуйте суть теорії відносної забезпеченості країн факторами виробництва
8. Опишіть стандартну модель та альтернативні концепції міжнародної торгівлі
9. Висвітліть суть та напрями митної політики, охарактеризуйте види мита
10. Проаналізуйте нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі
11. Опишіть кількісні обмеження торговельної політики
12. Проаналізуйте фінансові методи торговельної політики
13. Охарактеризуйте приховані види торговельних обмежень
14. Опишіть принципи СОТ в галузі регулювання міжнародної торгівлі та торговельної політики
15. Назвіть правила регулювання міжнародної торгівлі, установлені Генеральною угодою з тарифів та торгівлі
16. Проаналізуйте особливості міжнародної торгівлі промисловими товарами, машинами, устаткуванням
17. Опишіть особливості міжнародної торгівлі сировинними товарами
18. Проаналізуйте суть та особливості міжнародної зустрічної торгівлі
19. Опишіть суть та особливості електронної торгівлі
20. Опишіть суть та особливості здійснення міжнародного лізингу
21. Проаналізуйте переваги та недоліки прямого методу здійснення експортно-імпортних операцій
22. Охарактеризуйте види посередницьких фірм у міжнародній торгівлі
23. Опишіть особливості функціонування міжнародних товарних бірж
24. Опишіть особливості функціонування міжнародних товарних аукціонів
25. Проаналізуйте суть та важливість проведення міжнародних торгів
26. Опишіть суть, види та особливості здійснення міжнародних ярмарків та виставок
27. Проаналізуйте суть міжнародних розрахунків та чинники впливу на них
28. Проаналізуйте суть та види акредитивів
29. Опишіть особливості розрахунків за допомогою інкасо
30. Опишіть особливості розрахунків з використанням векселів і чеків
31. Охарактеризувати особливості міжнародної торгівлі послугами

32. Проаналізуйте особливості міжнародних транспортних послуг
33. Охарактеризуйте міжнародну торгівлю продукцією інтелектуальної праці
34. Охарактеризуйте особливості міжнародної торгівлі інжиніринговими послугами
35. Опишіть суть міжнародного виробничого кооперування
36. Назвіть та проаналізуйте стадії життєвого циклу, які проходить товар у міжнародній торгівлі
37. Перелічіть основні риси торгівлі в умовах монополістичної конкуренції
38. Опишіть суть та особливості торговельних війн
39. Охарактеризуйте внутрішньокорпоративну торгівлю
40. Проаналізуйте трансферні ціни та методи трансферного ціноутворення
41. Опишіть суть операцій з перепродажу та комісійних операцій
42. Охарактеризуйте суть агентських та брокерських операцій
43. Перелічіть методи виплати винагороди посередникам у міжнародній торгівлі
44. Проаналізуйте умови здійснення реекспортних та реімпортних операцій
45. Опишіть суть та особливості транзитних операцій
46. Проаналізуйте зміст та види та контрактів міжнародної купівлі-продажу
47. Опишіть підготовку до укладання контракту міжнародної купівлі-продажу
48. Проаналізуйте основні види розрахункових операцій в міжнародній торгівлі
49. Опишіть особливості регулювання міжнародної торгівлі в системі СОТ
50. Опишіть особливості регулювання міжнародної торгівлі в системі ООН
51. Охарактеризуйте теорії Європейської інтеграції
52. Окресліть проблеми заборони застосування мита та еквівалентних платежів
53. Опишіть суть, принципи та функції міжнародного кредиту
54. Охарактеризуйте сучасні європейські інтеграційні процеси
55. Проаналізуйте проблеми усунення фіскальних бар'єрів
56. Опишіть процес формування доходів та витрат бюджету ЄС
57. Охарактеризуйте суверенітет як поняття міжнародного права

58. Проаналізуйте перші європейські співтовариства та їхні інститути
59. Охарактеризуйте етапи розвитку економічної інтеграції
60. Опишіть передумови та етапи створення валютного союзу
61. Опишіть умови договору про Європейський Союз
62. Проаналізуйте умови амстердамського договору
63. Проаналізуйте роль НАТО в забезпеченні безпеки ЄС
64. Опишіть умови Ніццького договору
65. Охарактеризуйте переваги та недоліки Спільного ринку для нових членів ЄС
66. Опишіть умови Лісабонського договору
67. Окресліть умови передвступної допомоги для держав-кандидатів ЄС
68. Охарактеризуйте діяльність Європейської Ради
69. Охарактеризуйте торгово-економічну співпрацю України і ЄС
70. Проаналізуйте принципи роботи Ради Європейського Союзу
71. Окресліть значення та наслідки розширення ЄС на Схід
72. Опишіть суть транскордонного співробітництва
73. Проаналізуйте принципи роботи Європейської Комісії
74. Опишіть структуру, формування та функції Європарламенту
75. Проаналізуйте правову та інституційну основу відносин Україна та Європейського Союзу
76. Проаналізуйте принципи роботи Суду Європейського Союзу
77. Охарактеризуйте спільні політики та зовнішню діяльність ЄС
78. Охарактеризуйте принципи бюджетного планування
79. Опишіть три опори Європейського Союзу
80. Проаналізуйте позитивні та негативні аспекти глобалізації світової економіки для менш розвинутих країн
81. Опишіть класифікацію комітетів Комітетською процедурою ЄС згідно їх компетенції
82. Окресліть критерії вступу в Європейський Союз
83. Проаналізуйте угоду про асоціацію з Європейським Союзом
84. Проаналізуйте основні інституції Європейського Союзу
85. Опишіть процедуру заявки на членство в Європейський Союз
86. Окресліть поняття та види інтеграції
87. Опишіть основні підвалини Європейського Союзу
88. Опишіть проблеми Європейської стратегії
89. Проаналізуйте особливості економічного розвитку Європейського Союзу на сучасному етапі
90. Опишіть джерела формування бюджету Європейського Союзу
91. Опишіть проблеми Європейської стратегії розвитку

92. Охарактеризуйте умови та види членства в Європейському Союзі
93. Проаналізуйте умови партнерства для членства в Європейському Союзі
94. Опишіть правові та інституційні засади співробітництва України і ЄС
95. Охарактеризуйте суть «плану Маршала»
96. Проаналізуйте стратегію розширення Європейського союзу
97. Охарактеризуйте спільну аграрну політику
98. Назвіть види та можливі шляхи вирішення глобальних проблем світової економіки
99. Проаналізуйте спільну торговельну політику країн Європейського Союзу
100. Опишіть позитивні та негативні аспекти наслідків глобалізації світової економіки для менш розвинутих країн

3.8. МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС ТА МІЖНАРОДНІ МИТНІ РЕГУЛЯТОРИ

1. В чому полягає сутність концепції трансформації „шокова терапія”
2. В чому полягає сутність міжнародної економічної інтеграції
3. В чому полягає сутність недосконалої конкуренції. Охарактеризуйте монопольні прибутки, зростаюча дохідність, диференціація продукту та ризику.
4. В чому полягає сутність спеціального, антидемпінгового та компенсаційного мита
5. В чому полягає сутність франчайзингу. Які переваги та недоліки має франчайзинг
6. Коли досягається ефективність міжнародного кредиту
7. Опишіть валютні біржі (учасники, види операцій, переваги та недоліки біржових торгів)
8. Опишіть види міжнародного лізингу і сфери його застосування
9. Опишіть державний протекціонізм і вільну торгівлю в митній політиці
10. Опишіть імпорتنі та експортні квоти. Які Ви можете назвати економічні ефекти квот
11. Опишіть основні цілі та функції СОТ
12. Опишіть створення Світової організації торгівлі та сферу її діяльності
13. Опишіть сутність і значення процесів глобалізації
14. Опишіть теорії визначення валютних курсів
15. Опишіть форми міжнародного кредиту
16. Охарактеризуйте антидемпінгове регулювання

17. Охарактеризуйте види економічного зростання і його вплив на зовнішню торгівлю
18. Охарактеризуйте види міжнародного лізингу і сфери його застосування
19. Охарактеризуйте вільну торгівлю та аргументи на користь протекціонізму
20. Охарактеризуйте головні риси офшорних центрів
21. Охарактеризуйте експортне, імпортне та транзитне мито
22. Охарактеризуйте елементи тактики і стратегії міжнародного бізнесу
23. Охарактеризуйте метод 5 сил Портера
24. Охарактеризуйте методи аналізу культури компанії
25. Охарактеризуйте митний режим спеціальної митної зони
26. Охарактеризуйте міжнародний бізнес та його середовище
27. Охарактеризуйте міжнародну біржову торгівлю: основні операції, світові біржові центри
28. Охарактеризуйте місце тарифного та нетарифного регулювання в митній політиці держави
29. Охарактеризуйте основні риси ТНК
30. Охарактеризуйте основні цілі та функції СОТ
31. Охарактеризуйте особливості застосування технічних бар'єрів у міжнародній торгівлі
32. Охарактеризуйте світову економіку як економічну систему
33. Охарактеризуйте спеціальні митні режими
34. Охарактеризуйте стратегії виробництва у міжнародному бізнесі
35. Охарактеризуйте сутність етики та соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі
36. Охарактеризуйте теорії визначення валютних курсів
37. Охарактеризуйте цілі транснаціональних корпорацій
38. Охарактеризуйте PEST-аналіз
39. Охарактеризуйте SWOT-аналіз
40. У чому особливості аутсорсингу у сфері управлінської діяльності
41. У чому полягає сутність аутсорсингу та його особливості
42. У чому полягає суть міжнародного руху капіталу
43. У чому полягає суть регулювання міжнародного бізнесу на національному рівні
44. Чим відрізняється тактика бізнесу від його стратегії
45. Яка головна відмінність міжнародної торгівлі від внутрішньої
46. Яка структура основних чинників прямих іноземних інвестицій
47. Яке завдання маркетингового менеджменту
48. Опишіть головні детермінанти культури

49. Опишіть організаційно-правові форми міжнародного бізнесу
50. Опишіть основні валютні операції
51. Опишіть особливості митного контролю при переміщенні фізичних осіб через кордон
52. Опишіть форми міжнародної підприємницької діяльності
53. Які види базових стратегій є більш виправданими для міжнародної фірми у випадку посилення конкуренції на зовнішньому ринку
54. Опишіть, які є види мита залежно від мети його запровадження і використання
55. Опишіть, які існують об'єкти міжнародної торгівлі
56. Опишіть, які існують різновиди лізингових операцій
57. Опишіть поняття митно-тарифної політики
58. Вкажіть, якими є основні принципи митно-тарифної політики
59. Визначте, які елементи включає митна справа України
60. Опишіть еволюцію митно-тарифної політики України
61. Дайте визначення митної служби
62. Вкажіть, якими є завдання митних органів
63. Перелічіть та охарактеризуйте функції митних органів
64. Дайте визначення митниці й опишіть її інфраструктуру
65. Дайте визначення категорії митного простору
66. Охарактеризуйте особливість митної території
67. Визначте, з якою метою застосовується тарифне регулювання
68. Поясніть, який орган здійснює координацію митно-тарифного регулювання
69. Поясніть, хто встановлює ставки митного тарифу
70. Охарактеризуйте завдання Митно-тарифної ради
71. Поясніть, хто затверджує склад Митно-тарифної ради
72. Визначте, хто здійснює функції робочого апарату Митно-тарифної ради
73. Поясніть, що таке митний тариф України
74. Охарактеризуйте, які види мита застосовуються в Україні
75. Опишіть функції імпортерського митного тарифу
76. Визначте, коли можуть застосовуватися спеціальні види мит
77. Подайте визначення та сутність демпінг
78. Поясніть, кому надаються митні пільги
79. Поясніть, кому надаються тарифні пільги
80. Охарактеризуйте, з якою метою застосовується нетарифне регулювання
81. Поясніть сутність нетарифних засобів регулювання

82. Опишіть відмінність економічних та адміністративних нетарифних інструментів
83. Поясніть сутність ембарго
84. Поясніть сутність поняття квота, та основні види квот
85. Визначте, у чому полягають переваги застосування квот
86. Охарактеризуйте недоліки застосування квот
87. Розкрийте поняття митного тарифу
88. Дайте визначення та розкрийте сутність одноколонних тарифів
89. Дайте визначення та розкрийте сутність багатоколонних тарифів
90. Поясніть сутність ескалації митного тарифу
91. Поясніть, як визначається незважена середня ставка тарифу
92. Поясніть, як визначається середня зважена ставка тарифу
93. Охарактеризуйте максимальний рівень ставок тарифу
94. Охарактеризуйте питому вагу товарів, що користуються режимом безмитного ввозу
95. Опишіть поняття фактурної вартості товару
96. Опишіть поняття митної вартості товару
97. Опишіть визначення та історію створення гармонізованої системи опису і кодування товарів
98. Розкрийте поняття комбінованої номенклатури Європейського Співтовариства
99. Опишіть складові елементи Української класифікації товарів ЗЕД (УКТЗЕД)
100. Подайте визначення митних зборів
101. Визначте, як здійснюється нарахування ввізного мита
102. Надайте визначення та формулу за котрою обчислюється сума акцизного збору. Опишіть її.
103. Поясніть, яким чином розраховується сума податку на додану вартість